Συλλογή της Νομολογίας

ΑΠΟΦΑΣΗ ΤΟΥ ΓΕΝΙΚΟΥ ΔΙΚΑΣΤΗΡΙΟΥ (δεύτερο τμήμα)

της 24ης Σεπτεμβρίου 2019*

«Θεσμικό δίκαιο – Ευρωπαϊκή πρωτοβουλία πολιτών – Προστασία των εθνικών και γλωσσικών μειονοτήτων – Ενίσχυση της πολιτιστικής και της γλωσσικής πολυμορφίας – Μερική καταχώριση – Αρχή της κατ' απονομήν αρμοδιότητας – Μη ύπαρξη πρόδηλης ελλείψεως νομοθετικών αρμοδιοτήτων της Επιτροπής – Υποχρέωση αιτιολογήσεως – Άρθρο 5, παράγραφος 2, ΣΕΕ – Άρθρο 4, παράγραφος 2, στοιχείο β', του κανονισμού (ΕΕ) 211/2011 – Άρθρο 296 ΣΛΕΕ»

Στην υπόθεση T-391/17,

Ρουμανία, εκπροσωπούμενη αρχικώς από τον R. Radu, τις C.-M. Florescu, E. Gane και L. Lițu, και στη συνέχεια από τις C.-M. Florescu, E. Gane, L. Lițu και τον C.-R. Canțăr,

προσφεύγουσα,

κατά

Ευρωπαϊκής Επιτροπής, εκπροσωπούμενης από τον H. Krämer, την L. Radu Bouyon και τον H. Stancu,

καθής,

υποστηριζόμενης από

την **Ουγγαρία**, εκπροσωπούμενη από τους M. Z. Fehér, G. Koós και G. Tornyai,

παρεμβαίνουσα,

με αντικείμενο προσφυγή, δυνάμει του άρθρου 263 ΣΛΕΕ, με αίτημα την ακύρωση της αποφάσεως (ΕΕ) 2017/652 της Επιτροπής, της 29ης Μαρτίου 2017, σχετικά με την πρόταση πρωτοβουλίας πολιτών με τίτλο «Minority SafePack – one million signatures for diversity in Europe» (ΕΕ 2017, L 92, σ. 100),

ΤΟ ΓΕΝΙΚΟ ΔΙΚΑΣΤΗΡΙΟ (δεύτερο τμήμα),

συγκείμενο από τους M. Prek, πρόεδρο, E. Buttigieg (εισηγητή) και M. J. Costeira, δικαστές,

γραμματέας: I. Dragan, διοικητικός υπάλληλος,

έχοντας υπόψη την έγγραφη διαδικασία και κατόπιν της επ' ακροατηρίου συζητήσεως της 9ης Απριλίου 2019,

εκδίδει την ακόλουθη

* Γλώσσα διαδικασίας: η ρουμανική.

Απόφαση

Ιστορικό της διαφοράς

1 Στις 15 Ιουλίου 2013, η Bürgerausschuss für die Bürgerinitiative Minority SafePack – One million signatures for diversity in Europe (επιτροπή πολιτών για την πρωτοβουλία πολιτών «Minority SafePack – One million signatures for diversity in Europe», στο εξής: επιτροπή ή διοργανωτές) υπέβαλε στην Ευρωπαϊκή Επιτροπή την πρόταση ευρωπαϊκής πρωτοβουλίας πολιτών (στο εξής: ΕΠΠ) με τίτλο «Minority SafePack – One million signatures for diversity in Europe» (στο εξής: πρόταση ΕΠΠ).

2 Με την απόφαση C(2013) 5969 τελικό, της 13ης Σεπτεμβρίου 2013, η Επιτροπή απέρριψε την αίτηση καταχωρίσεως της προτάσεως ΕΠΠ, με την αιτιολογία ότι η εν λόγω πρόταση υπερέβαινε προδήλως τα όρια των αρμοδιοτήτων της, βάσει των οποίων μπορούσε να υποβάλει πρόταση για την έκδοση νομικής πράξεως της Ευρωπαϊκής Ένωσης για την εφαρμογή των Συνθηκών.

3 Κατόπιν προσφυγής της επιτροπής, το Γενικό Δικαστήριο, με απόφαση της 3ης Φεβρουαρίου 2017, Minority SafePack – one million signatures for diversity in Europe κατά Επιτροπής (T-646/13, EU:T:2017:59), ακύρωσε την απόφαση C(2013) 5969 τελικό, με το σκεπτικό ότι η Επιτροπή παρέβη την υποχρέωση αιτιολογήσεως που υπείχε.

4 Στις 29 Μαρτίου 2017, η Επιτροπή εξέδωσε την απόφαση (ΕΕ) 2017/652, σχετικά με την πρόταση ευρωπαϊκής πρωτοβουλίας πολιτών με τίτλο «Minority SafePack – One million signatures for diversity in Europe» (ΕΕ 2017, L 92, σ. 100, στο εξής: προσβαλλόμενη απόφαση), της οποίας το άρθρο 1 προβλέπει τα ακόλουθα:

«1. Καταχωρίζεται η πρόταση πρωτοβουλίας πολιτών με τίτλο “Minority SafePack – one million signatures for diversity in Europe”.

2. Δηλώσεις υποστηρίξεως της εν λόγω προτάσεως πρωτοβουλίας πολιτών μπορούν να συγκεντρώνονται, με βάση την αντίληψη ότι η εν λόγω πρωτοβουλία αποσκοπεί στην υποβολή προτάσεων από την Επιτροπή για τα εξής:

– σύσταση του Συμβουλίου “σχετικά με την προστασία και την προώθηση της πολιτιστικής και γλωσσικής πολυμορφίας εντός της Ένωσης”,

– απόφαση ή κανονισμό του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου με αντικείμενο την προσαρμογή “των προγραμμάτων χρηματοδοτήσεως προκειμένου να διευκολυνθεί η πρόσβαση στις μικρές περιφερειακές και μειονοτικές γλώσσες”,

– απόφαση ή κανονισμό του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου με αντικείμενο τη δημιουργία κέντρου γλωσσικής πολυμορφίας το οποίο θα ενισχύσει τη συνειδητοποίηση της σημασίας των περιφερειακών και μειονοτικών γλωσσών και θα προωθήσει την πολυμορφία σε όλα τα επίπεδα, δράση η οποία θα χρηματοδοτηθεί κυρίως από την Ευρωπαϊκή Ένωση,

– κανονισμό που προσαρμόζει τους γενικούς κανόνες που ισχύουν για τα καθήκοντα, τους στόχους προτεραιότητας και την οργάνωση των διαρθρωτικών ταμείων κατά τρόπον ώστε να λαμβάνεται υπόψη η προστασία των μειονοτήτων και η προαγωγή της πολιτιστικής και της γλωσσικής πολυμορφίας, υπό την προϋπόθεση ότι οι χρηματοδοτούμενες δράσεις θα οδηγήσουν στην ενίσχυση της οικονομικής, κοινωνικής και εδαφικής συνοχής της Ένωσης,

– κανονισμό του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου με αντικείμενο την τροποποίηση του κανονισμού για το πρόγραμμα “Ορίζοντας 2020” προκειμένου να βελτιωθεί η έρευνα επί της προστιθέμενης αξίας που μπορούν να προσδώσουν οι εθνικές μειονότητες και η πολιτιστική και η γλωσσική πολυμορφία στην κοινωνική και οικονομική ανάπτυξη στις περιφέρειες της Ένωσης,

– τροποποίηση της νομοθεσίας της ΕΕ προκειμένου να διασφαλισθεί η οιονεί ίση μεταχείριση μεταξύ των ανιθαγενών και των πολιτών της Ένωσης,

– κανονισμό του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου προκειμένου να κατοχυρωθεί ενιαίο δικαίωμα του δημιουργού το οποίο θα καθιστά δυνατή τη θεώρηση του συνόλου της ΕΕ ως εσωτερικής αγοράς στον τομέα των δικαιωμάτων του δημιουργού,

– πρόταση τροποποιήσεως της οδηγίας 2010/13/ΕΕ [του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 10ης Μαρτίου 2010, για το συντονισμό ορισμένων νομοθετικών, κανονιστικών και διοικητικών διατάξεων των κρατών μελών σχετικά με την παροχή υπηρεσιών οπτικοακουστικών μέσων (ΕΕ 2010, L 95, σ. 1)], προκειμένου να διασφαλιστεί η ελεύθερη παροχή υπηρεσιών και η λήψη οπτικοακουστικού περιεχομένου στις περιφέρειες όπου κατοικούν εθνικές μειονότητες,

– κανονισμό ή απόφαση του Συμβουλίου προκειμένου να εισαχθεί εξαίρεση κατά κατηγορία για σχέδια που προωθούν τις εθνικές μειονότητες και τον πολιτισμό τους από τη διαδικασία που προβλέπει το άρθρο 108, παράγραφος 2, της ΣΛΕΕ.»

5 Κατά την αιτιολογική σκέψη 2 της προσβαλλομένης αποφάσεως, το αντικείμενο της προτάσεως ΕΠΠ έχει ως εξής: «Απευθύνουμε έκκληση στην [Ένωση] να βελτιώσει την προστασία των προσώπων τα οποία ανήκουν σε εθνικές ή γλωσσικές μειονότητες και να ενισχύσει την πολιτιστική και τη γλωσσική πολυμορφία εντός της Ένωσης».

6 Κατά την αιτιολογική σκέψη 3 της προσβαλλομένης αποφάσεως, οι επιδιωκόμενοι με την πρόταση ΕΠΠ σκοποί είναι οι εξής:

«Απευθύνουμε έκκληση στην [Ένωση] να θεσπίσει σειρά νομικών πράξεων προκειμένου να βελτιώσει την προστασία των προσώπων που ανήκουν σε εθνικές και γλωσσικές μειονότητες και να ενισχύσει την πολιτιστική και τη γλωσσική πολυμορφία εντός της Ένωσης. [Οι εν λόγω πράξεις] θα περιλαμβάνουν μέτρα σχετικά με τις περιφερειακές και τις μειονοτικές γλώσσες, την εκπαίδευση και τον πολιτισμό, την περιφερειακή πολιτική, τη συμμετοχή, την ισότητα, το περιεχόμενο των οπτικοακουστικών και λοιπών μέσων ενημερώσεως, καθώς και την παρεχόμενη από τις περιφερειακές (κρατικές) αρχές στήριξη.»

7 Στην αιτιολογική σκέψη 4 της προσβαλλομένης αποφάσεως αναφέρεται ότι η πρόταση ΕΠΠ μνημονεύει ρητώς, στο παράρτημά της, ένδεκα νομικές πράξεις της Ένωσης για τις οποίες καλεί, κατ’ ουσίαν, την Επιτροπή να υποβάλει προτάσεις, ήτοι:

α) σύσταση του Συμβουλίου της Ευρωπαϊκής Ένωσης «σχετικά με την προστασία και την προώθηση της πολιτιστικής και γλωσσικής πολυμορφίας εντός της Ένωσης», βάσει του άρθρου 167, παράγραφος 5, δεύτερη περίπτωση, και του άρθρου 165, παράγραφος 4, δεύτερη περίπτωση, ΣΛΕΕ·

β) απόφαση ή κανονισμό του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, βάσει του άρθρου 167, παράγραφος 5, πρώτη περίπτωση, και του άρθρου 165, παράγραφος 4, πρώτη περίπτωση, ΣΛΕΕ, με αντικείμενο την προσαρμογή «των προγραμμάτων χρηματοδοτήσεως προκειμένου να διευκολυνθεί η πρόσβαση στις μικρές περιφερειακές και μειονοτικές γλώσσες»·

γ) απόφαση ή κανονισμό του Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, κατ' εφαρμογήν του άρθρου 167, παράγραφος 5, πρώτη περίπτωση, και του άρθρου 165, παράγραφος 4, πρώτη περίπτωση, ΣΛΕΕ, με αντικείμενο τη δημιουργία κέντρου γλωσσικής πολυμορφίας το οποίο θα ενισχύσει τη συνειδητοποίηση της σημασίας των περιφερειακών και μειονοτικών γλωσσών και θα προωθήσει την πολυμορφία σε όλα τα επίπεδα, δράση η οποία θα χρηματοδοτηθεί κυρίως από την Ευρωπαϊκή Ένωση·

δ) κανονισμό του Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, βάσει των άρθρων 177 και 178 ΣΛΕΕ, με αντικείμενο την προσαρμογή των κοινών διατάξεων για τα περιφερειακά ταμεία της Ένωσης, ώστε να συμπεριληφθούν στους θεματικούς στόχους η προστασία των μειονοτήτων και η προώθηση της πολιτικής και της γλωσσικής πολυμορφίας·

ε) κανονισμό του Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, βάσει του άρθρου 173, παράγραφος 3, και του άρθρου 182, παράγραφος 1, ΣΛΕΕ, με αντικείμενο την τροποποίηση του κανονισμού για το πρόγραμμα «Ορίζων 2020» προκειμένου να βελτιωθεί η έρευνα επί της προστιθέμενης αξίας που μπορούν να προσδώσουν οι εθνικές μειονότητες και η πολιτιστική και η γλωσσική πολυμορφία στην κοινωνική και οικονομική ανάπτυξη στις περιφέρειες της Ένωσης·

στ) οδηγία, κανονισμό ή απόφαση του Συμβουλίου, βάσει του άρθρου 20, παράγραφος 2, και του άρθρου 25 ΣΛΕΕ, προκειμένου να ενισχυθεί στο εσωτερικό της Ένωσης η θέση των πολιτών οι οποίοι ανήκουν σε εθνική μειονότητα, ώστε να λαμβάνονται υπόψη οι εύλογες ανησυχίες τους κατά την εκλογή των μελών του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου·

ζ) αποτελεσματικά μέτρα καταπολέμησης των διακρίσεων και προώθησης της ίσης μεταχείρισης, μεταξύ άλλων όσον αφορά τις εθνικές μειονότητες, ιδιαίτερα μέσω της αναθεώρησης των υφιστάμενων οδηγιών του Συμβουλίου στον τομέα της ίσης μεταχείρισης, δυνάμει του άρθρου 19, παράγραφος 1, ΣΛΕΕ·

η) τροποποίηση της νομοθεσίας της Ένωσης προκειμένου να διασφαλισθεί η οιονεί ίση μεταχείριση μεταξύ των ανιθαγενών και των πολιτών της Ένωσης, δυνάμει του άρθρου 79, παράγραφος 2, ΣΛΕΕ·

θ) κανονισμό του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, βάσει του άρθρου 118 ΣΛΕΕ, προκειμένου να κατοχυρωθεί ενιαίο δικαίωμα του δημιουργού το οποίο θα καθιστά δυνατή τη θεώρηση του συνόλου της ΕΕ ως εσωτερικής αγοράς στον τομέα των δικαιωμάτων του δημιουργού·

ι) τροποποίηση της οδηγίας 2010/13/ΕΕ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 10ης Μαρτίου 2010, για τον συντονισμό ορισμένων νομοθετικών, κανονιστικών και διοικητικών διατάξεων των κρατών μελών σχετικά με την παροχή υπηρεσιών οπτικοακουστικών μέσων (ΕΕ 2010, L 95, σ. 1), προκειμένου να διασφαλιστεί η ελεύθερη παροχή υπηρεσιών και η λήψη οπτικοακουστικού περιεχομένου στις περιφέρειες όπου κατοικούν εθνικές μειονότητες, βάσει του άρθρου 53, παράγραφος 1, και του άρθρου 63 ΣΛΕΕ·

ια) κανονισμό ή απόφαση του Συμβουλίου, προκειμένου να εισαχθεί εξαίρεση κατά κατηγορία για σχέδια που προωθούν τις εθνικές μειονότητες και τον πολιτισμό τους, δυνάμει του άρθρου 109, του άρθρου 108, παράγραφος 4, ΣΛΕΕ ή του άρθρου 107, παράγραφος 3, στοιχείο ε', ΣΛΕΕ.

8 Η αιτιολογική σκέψη 5 της προσβαλλομένης αποφάσεως αναφέρει ότι οι νομικές πράξεις της Ένωσης με σκοπό την εφαρμογή των Συνθηκών μπορούν να εκδίδονται:

– στους τομείς: βελτίωση της γνώσης και της διάδοσης του πολιτισμού και της ιστορίας των ευρωπαϊκών λαών· διατήρηση και προστασία της πολιτιστικής κληρονομιάς ευρωπαϊκής σημασίας· μη εμπορικές πολιτιστικές ανταλλαγές· καλλιτεχνική και λογοτεχνική δημιουργία, συμπεριλαμβανομένου του οπτικοακουστικού τομέα,

– στον τομέα της ανάπτυξης της ευρωπαϊκής διάστασης της παιδείας, μεταξύ άλλων μέσω της εκμάθησης και της διάδοσης των γλωσσών των κρατών μελών,

– προς καθορισμό των καθηκόντων, των στόχων προτεραιότητας και της οργάνωσης των διαρθρωτικών ταμείων, υπό την προϋπόθεση ότι οι χρηματοδοτούμενες δράσεις θα οδηγήσουν στην ενίσχυση της οικονομικής, κοινωνικής και εδαφικής συνοχής της Ένωσης,

– για συγκεκριμένα μέτρα υποστήριξης των δράσεων που αναλαμβάνονται στα κράτη μέλη προκειμένου να επιτευχθούν οι στόχοι της επιτάχυνσης της προσαρμογής της βιομηχανίας στις διαρθρωτικές μεταβολές, της προώθησης ευνοϊκού περιβάλλοντος για την ανάληψη πρωτοβουλιών και την ανάπτυξη των επιχειρήσεων ανά την Ένωση, ιδίως των μικρομεσαίων επιχειρήσεων, της προώθησης περιβάλλοντος που ευνοεί τη συνεργασία μεταξύ επιχειρήσεων, την καλύτερη αξιοποίηση του βιομηχανικού δυναμικού των πολιτικών στους τομείς της καινοτομίας, της έρευνας και της τεχνολογικής ανάπτυξης,

– στον τομέα της έρευνας και της τεχνολογικής ανάπτυξης, με τη μορφή ενός πολυετούς προγράμματος-πλαισίου για τον καθορισμό των επιστημονικών και των τεχνολογικών στόχων που πρέπει να επιτευχθούν με τις δραστηριότητες της Ένωσης, καθώς και των σχετικών προτεραιοτήτων, για την υπόδειξη των δραστηριοτήτων αυτών σε γενικές γραμμές και για τον καθορισμό του μέγιστου συνολικού ποσού και των λεπτομερών κανόνων για τη χρηματοδοτική συμμετοχή της Ένωσης στο πρόγραμμα-πλαίσιο, καθώς και των αντίστοιχων μεριδίων για καθεμία από τις προβλεπόμενες δραστηριότητες,

– στον τομέα των δικαιωμάτων των υπηκόων τρίτων χωρών που διαμένουν νόμιμα σε κράτος μέλος, συμπεριλαμβανομένων των όρων που διέπουν την ελεύθερη κυκλοφορία και διαμονή στα άλλα κράτη μέλη της Ένωσης,

– για τη δημιουργία ευρωπαϊκών τίτλων διανοητικής ιδιοκτησίας, ώστε να εξασφαλισθεί ενιαία προστασία των δικαιωμάτων διανοητικής ιδιοκτησίας στο εσωτερικό της Ένωσης, και για τη δημιουργία κεντρικών καθεστώτων έγκρισης, συντονισμού και ελέγχου,

– για τον συντονισμό των νομοθετικών, κανονιστικών και διοικητικών διατάξεων των κρατών μελών που αφορούν την ανάληψη και την άσκηση μη μισθωτών δραστηριοτήτων,

– για τον καθορισμό των κατηγοριών ενισχύσεων που χορηγούνται από τα κράτη και δεν υπόκεινται στη διαδικασία του άρθρου 108, παράγραφος 2, ΣΛΕΕ.

9 Στην αιτιολογική σκέψη 6 της προσβαλλομένης αποφάσεως, η Επιτροπή συνάγει, κατόπιν των ανωτέρω, ότι η πρόταση ΕΠΠ, καθόσον αποσκοπεί στην υποβολή εκ μέρους του εν λόγω θεσμικού οργάνου προτάσεων για νομικών πράξεων της Ένωσης για την εφαρμογή των Συνθηκών, όπως οι μνημονευόμενες στην αιτιολογική σκέψη 4, στοιχεία α′ έως ε′ και η′ έως ια′, της προσβαλλομένης αποφάσεως, δεν βρίσκεται καταφανώς εκτός του πλαισίου των αρμοδιοτήτων της βάσει των οποίων δύναται να υποβάλει πρόταση για την έκδοση νομικής πράξεως της Ένωσης για την εφαρμογή των Συνθηκών, δυνάμει του άρθρου 4, παράγραφος 2, στοιχείο β′, του κανονισμού (ΕΕ) 211/2011 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 16ης Φεβρουαρίου 2011, σχετικά με την πρωτοβουλία πολιτών (ΕΕ 2011, L 65, σ. 1).

10 Αντιθέτως, όσον αφορά τις δύο λοιπές προτάσεις οι οποίες μνημονεύονται στην πρόταση ΕΠΠ, ήτοι εκείνες που μνημονεύονται στην αιτιολογική σκέψη 4, στοιχεία στ′ και ζ′, της προσβαλλομένης αποφάσεως, η Επιτροπή καταλήγει, στις αιτιολογικές σκέψεις 7 έως 9 της εν λόγω αποφάσεως, ότι η πρόταση ΕΠΠ βρίσκεται καταφανώς εκτός του πλαισίου των αρμοδιοτήτων της, δυνάμει των οποίων μπορεί να υποβάλει πρόταση για την έκδοση νομικής πράξεως της Ένωσης για την εφαρμογή των Συνθηκών, σύμφωνα με το άρθρο 4, παράγραφος 2, στοιχείο β′, του κανονισμού 211/2011.

Διαδικασία και αιτήματα των διαδίκων

11 Με δικόγραφο που κατέθεσε στη Γραμματεία του Γενικού Δικαστηρίου στις 28 Ιουνίου 2017, η Ρουμανία άσκησε την υπό κρίση προσφυγή.

12 Με χωριστό δικόγραφο που κατέθεσε στη Γραμματεία του Γενικού Δικαστηρίου την ίδια ημέρα, η Ρουμανία υπέβαλε αίτηση ασφαλιστικών μέτρων, βάσει των άρθρων 278 και 279 ΣΛΕΕ, ζητώντας από το Γενικό Δικαστήριο να διατάξει την αναστολή εκτελέσεως της προσβαλλομένης αποφάσεως. Η εν λόγω αίτηση απορρίφθηκε με διάταξη της 13ης Νοεμβρίου 2017, Ρουμανία κατά Επιτροπής (T-391/17 R, μη δημοσιευθείσα, EU:T:2017:805).

13 Με διάταξη του προέδρου του δευτέρου τμήματος της 27ης Σεπτεμβρίου 2017, επετράπη στη Σλοβακική Δημοκρατία να παρέμβει υπέρ της Ρουμανίας. Με έγγραφο που κατέθεσε στη Γραμματεία του Γενικού Δικαστηρίου στις 18 Οκτωβρίου 2017, η Σλοβακική Δημοκρατία ενημέρωσε το Γενικό Δικαστήριο ότι αποσύρει την παρέμβασή της, οπότε, με τη διάταξη της 16ης Νοεμβρίου 2017, Ρουμανία κατά Επιτροπής (T-391/17, μη δημοσιευθείσα, EU:T:2017:823), διαγράφηκε από την υπό κρίση υπόθεση ως παρεμβαίνουσα.

14 Με διάταξη του προέδρου του δευτέρου τμήματος της 15ης Νοεμβρίου 2017, επετράπη στην Ουγγαρία να παρέμβει υπέρ της Επιτροπής. Το υπόμνημα παρεμβάσεως της Ουγγαρίας κατατέθηκε μετά τη λήξη της ταχθείσας από τον πρόεδρο προθεσμίας, οπότε δεν περιελήφθη στη δικογραφία.

15 Με τη διάταξη της 16ης Νοεμβρίου 2017, Ρουμανία κατά Επιτροπής (T-391/17, μη δημοσιευθείσα, EU:T:2017:831), η οποία επικυρώθηκε, κατόπιν αναιρέσεως, με τη διάταξη της 5ης Σεπτεμβρίου 2018, Minority SafePack – one million signatures for diversity in Europe κατά Ρουμανίας και Επιτροπής [C-717/17 P(I), μη δημοσιευθείσα, EU:C:2018:691], η αίτηση παρεμβάσεως των διοργανωτών απορρίφθηκε.

16 Η Ρουμανία ζητεί από το Γενικό Δικαστήριο:

– να ακυρώσει την προσβαλλόμενη απόφαση·

– να καταδικάσει την Επιτροπή στα δικαστικά έξοδα.

17 Η Επιτροπή ζητεί από το Γενικό Δικαστήριο:

– να απορρίψει την προσφυγή ως αβάσιμη·

– να καταδικάσει τη Ρουμανία στα δικαστικά έξοδα.

Σκεπτικό

Προκαταρκτικές παρατηρήσεις

18 Κατά την επ' ακροατηρίου συζήτηση, η Επιτροπή, απαντώντας στις ερωτήσεις του Γενικού Δικαστηρίου, αμφισβήτησε το παραδεκτό της προσφυγής επικαλούμενη, αφενός, την εκπρόθεσμη άσκηση της προσφυγής και, αφετέρου, τον απρόσβλητο χαρακτήρα της προσβαλλομένης αποφάσεως.

19 Υπενθυμίζεται ότι ο δικαστής της Ένωσης δύναται να εκτιμήσει εάν, υπό τις περιστάσεις της συγκεκριμένης υπόθεσης, λόγοι ορθής απονομής της δικαιοσύνης δικαιολογούν την επί της ουσίας απόρριψη της προσφυγής, χωρίς προηγούμενη απόφαση επί ενστάσεως απαραδέκτου που προβάλλει ο καθού (πρβλ. αποφάσεις της 26ης Φεβρουαρίου 2002, Συμβούλιο κατά Boehringer, C-23/00 P, EU:C:2002:118, σκέψεις 51 και 52, της 23ης Μαρτίου 2004, Γαλλία κατά Επιτροπής, C-233/02, EU:C:2004:173, σκέψη 26, και της 15ης Ιουνίου 2005, Regione autonoma della Sardegna κατά Επιτροπής, T-171/02, EU:T:2005:219, σκέψη 155).

20 Εν προκειμένω, το Γενικό Δικαστήριο εκτιμά ότι, για λόγους οικονομίας της διαδικασίας, πρέπει να εξετάσει κατευθείαν τους λόγους ακυρώσεως που προβάλλει η Ρουμανία, χωρίς να αποφανθεί προηγουμένως επί του παραδεκτού της υπό κρίση προσφυγής, η οποία, ούτως ή άλλως και για τους λόγους που εκτίθενται κατωτέρω, είναι αβάσιμη.

Επί της ουσίας

21 Προς στήριξη της προσφυγής της, η Ρουμανία προβάλλει δύο λόγους ακυρώσεως, εκ των οποίων ο πρώτος αντλείται από παράβαση του άρθρου 5, παράγραφος 2, ΣΕΕ και του άρθρου 4, παράγραφος 2, στοιχείο β', του κανονισμού 211/2011, ο δε δεύτερος από παράβαση του άρθρου 296, δεύτερο εδάφιο, ΣΛΕΕ.

Επί του πρώτου λόγου ακυρώσεως, ο οποίος αντλείται από παράβαση του άρθρου 5, παράγραφος 2, ΣΕΕ και του άρθρου 4, παράγραφος 2, στοιχείο β', του κανονισμού 211/2011

22 Πρώτον, η Ρουμανία προβάλλει ότι από την ανάλυση των στοιχείων και των λεπτομερών μέτρων που παρατίθενται στο παράρτημα της προτάσεως ΕΠΠ προκύπτει ότι, παρά τους εξαγγελλόμενους σκοπούς, η πρόταση επικεντρώνεται αποκλειστικώς στη βελτίωση της προστασίας των δικαιωμάτων των προσώπων που ανήκουν σε εθνικές και γλωσσικές μειονότητες, χωρίς να συνδέεται ευθέως με την πολιτιστική πολυμορφία υπό την έννοια του άρθρου 3 ΣΕΕ και του άρθρου 167 ΣΛΕΕ, η ενίσχυση της οποίας αποτελεί, στην καλύτερη περίπτωση, αυτόθρονη συνέπεια της βελτιώσεως της προστασίας των δικαιωμάτων των προσώπων που ανήκουν σε εθνικές και γλωσσικές μειονότητες.

23 Πλην όμως, όπως προβάλλει η Ρουμανία, αφενός, σχετικά με την ενίσχυση της πολιτιστικής πολυμορφίας δυνάμει του άρθρου 167, παράγραφοι 1 και 4, ΣΛΕΕ, η Ένωση απολαύει υποστηρικτικών, συντονιστικών και συμπληρωματικών αρμοδιοτήτων, και όχι αποκλειστικής ή συντρέχουσας αρμοδιότητας με τα κράτη μέλη όσον αφορά την προώθηση συγκεκριμένης πολιτικής με αποκλειστικό σκοπό την πολιτιστική πολυμορφία. Βάσει του άρθρου 167, παράγραφος 4, ΣΛΕΕ, μια νομική πράξη της Ένωσης δεν δύναται να αφορά αποκλειστικώς την πολιτιστική πολυμορφία, την οποία, ωστόσο, η Ένωση οφείλει να λαμβάνει υπόψη και να την προωθεί στο πλαίσιο των πολιτικών της. Αφετέρου, όσον αφορά την προστασία των δικαιωμάτων των προσώπων που ανήκουν σε εθνικές και γλωσσικές μειονότητες, η Ένωση δεν έχει, κατά τη Ρουμανία, ρητή νομοθετική αρμοδιότητα και ο τομέας αυτός εξακολουθεί να εμπίπτει στην αποκλειστική αρμοδιότητα των κρατών μελών, όπως προκύπτει ιδίως από τα άρθρα 2, 3, 7 και 8 ΣΕΕ, από το άρθρο 4, παράγραφος 2, ΣΛΕΕ και από την προαναφερθείσα στη σκέψη 2 απόφαση C(2013) 5969 τελικό.

24 Δεύτερον, η Ρουμανία προβάλλει ότι οι συγκεκριμένοι τομείς δράσεως οι οποίοι μνημονεύονται στην πρόταση ΕΠΠ και οι οποίοι εκτίθενται στο παράρτημά της πρέπει να αναλυθούν αντικειμενικώς, λαμβανομένου υπόψη του πλαισίου στο οποίο εντάσσονται και το οποίο καθορίζεται από το αντικείμενο και τους σκοπούς της προτάσεως ΕΠΠ. Κατά τη Ρουμανία, δεν αρκεί οι προτεινόμενες πράξεις να εντάσσονται σε τομέα εμπίπτοντα στη σφαίρα αρμοδιοτήτων της Ένωσης. Δεδομένου ότι, σύμφωνα με την αρχή της κατ' απονομήν αρμοδιότητας, η οποία προβλέπεται στο άρθρο 5, παράγραφος 2, ΣΕΕ, οι αρμοδιότητες της Ένωσης μπορούν να ασκηθούν μόνο για την επίτευξη των σκοπών που καθορίζονται στις Συνθήκες, είναι επίσης αναγκαίο, βάσει του περιεχομένου και των σκοπών τους, οι επίμαχες πράξεις να είναι πρόσφορες για την επίτευξη των σκοπών που έχουν καθοριστεί για τη δράση της Ένωσης στον οικείο τομέα αρμοδιότητας. Εντούτοις, από καμία διάταξη των Συνθηκών δεν προκύπτει ότι οι σκοποί των πολιτικών στους τομείς στους οποίους ζητείται η έκδοση πράξεων της Ένωσης έχουν ως αντικείμενο οποιαδήποτε δράση στον τομέα της προστασίας των εθνικών μειονοτήτων. Ως εκ τούτου, καθόσον, βάσει του αντικειμένου της και των σκοπών της, η πρόταση ΕΠΠ προδήλως δεν εμπίπτει στην αρμοδιότητα της Ένωσης, κανένα μέτρο το οποίο θα μπορούσε να προταθεί για την επίτευξη των επιδιωκόμενων σκοπών δεν δύναται να θεωρηθεί ότι εμπίπτει στη σφαίρα των αρμοδιοτήτων της.

25 Τρίτον, η Ρουμανία προβάλλει ότι κανένα από τα μέτρα που απαριθμούνται στις συμπληρωματικές πληροφορίες δεν είναι άσχετο προς το αντικείμενο της ΕΠΠ και προς τους επιδιωκόμενους με αυτήν σκοπούς, όπως αυτοί εξαγγέλλονται στις απαιτούμενες πληροφορίες, οπότε η ατομική εξέταση δεν θα μπορούσε να οδηγήσει σε διαφορετικό συμπέρασμα όσον αφορά τις αρμοδιότητες της Ένωσης. Συναφώς, κατά τη Ρουμανία, η μερική καταχώριση της προτάσεως ΕΠΠ είναι εν προκειμένω άνευ νοήματος, διότι η Επιτροπή δεν θα μπορούσε να κάνει δεκτή μια ΕΠΠ για την πραγματοποίηση άλλων σκοπών πέραν εκείνων που είχαν υποδείξει οι διοργανωτές, διότι θα έθιγε την αυτονομία των τελευταίων, ούτε θα μπορούσε να μεταβάλει κατά τρόπο ανεπίτρεπτο το εξαγγελθέν αντικείμενο της ΕΠΠ.

26 Τέταρτον και τελευταίο, η Ρουμανία προβάλλει ότι, όσον αφορά ειδικότερα τους συγκεκριμένους τομείς οι οποίοι μνημονεύονται στην πρόταση ΕΠΠ, και συγκεκριμένα, πρώτον, τα προτεινόμενα μέτρα σχετικά με τις γλώσσες, την εκπαίδευση και τον πολιτισμό, οι διοργανωτές κακώς θεμελιώνουν τις περιλαμβανόμενες στο σημείο 2 της προτάσεως ΕΠΠ προτάσεις που αφορούν τις «γλώσσες» στο άρθρο 167, παράγραφος 5, δεύτερη περίπτωση, και στο άρθρο 165, παράγραφος 4, δεύτερη περίπτωση, ΣΛΕΕ, δεδομένου ότι τα άρθρα αυτά δεν περιέχουν καμία διάταξη σχετική με τις «γλώσσες» ή τη «γλωσσική πολιτική». Επιπροσθέτως, κανένας από τους σκοπούς που επιδιώκονται με τα άρθρα 165 έως 167 ΣΛΕΕ, ήτοι, μεταξύ άλλων, η ανάπτυξη παιδείας υψηλού επιπέδου, η συμβολή στην ανάπτυξη των πολιτισμών των κρατών μελών με σεβασμό στην εθνική και περιφερειακή πολυμορφία τους ή η βελτίωση της γνώσεως και της διαδόσεως του πολιτισμού και της ιστορίας των ευρωπαϊκών λαών, δεν αναφέρεται στα πρόσωπα που ανήκουν σε εθνικές ή γλωσσικές μειονότητες. Επομένως, ένα ειδικό μέτρο στον τομέα της «εκπαιδεύσεως» ή του «πολιτισμού» το οποίο έχει ως σκοπό τη στήριξη των προσώπων που ανήκουν σε αυτές τις μειονότητες δεν βρίσκει νομικό έρεισμα στη Συνθήκες και η απουσία αυτή νομικού ερείσματος δεν θεραπεύεται με το άρθρο 3 ΣΕΕ. Η αρμοδιότητα λήψεως μέτρων στον τομέα της γλωσσικής ταυτότητας των προσώπων που ανήκουν σε εθνικές μειονότητες ανήκει στα κράτη μέλη, καθώς είναι γνωστό ότι έχει εφαρμογή στο πλαίσιο αυτό το άρθρο 10 της συμβάσεως-πλαισίου του Συμβουλίου της Ευρώπης για την προστασία των εθνικών μειονοτήτων, η οποία τέθηκε σε ισχύ στις 10 Νοεμβρίου 1994, και στην οποία ορισμένα κράτη μέλη της Ένωσης είναι συμβαλλόμενα μέρη.

27 Δεύτερον, όσον αφορά τον τομέα της περιφερειακής πολιτικής, και ειδικότερα τις προτάσεις οι οποίες ερείδονται, αφενός, στα άρθρα 177 και 178 ΣΛΕΕ –και οι οποίες αποσκοπούν στην προσαρμογή των διατάξεων σχετικά με τα περιφερειακά ταμεία της Ένωσης–, και, αφετέρου, στο άρθρο 173, παράγραφος 3, και το άρθρο 182, παράγραφος 1, ΣΛΕΕ –και οι οποίες αποσκοπούν στην τροποποίηση του κανονισμού (ΕΕ) 1291/2013 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 11ης Δεκεμβρίου 2013, για τη θέσπιση του προγράμματος-πλαισίου για την έρευνα και την καινοτομία «Ορίζων 2020» (2014-2020) και για την κατάργηση της απόφασης 1982/2006/ΕΚ (ΕΕ 2013, L 347,

σ. 104)–, η Ρουμανία προβάλλει ότι, κατά το άρθρο 174 ΣΛΕΕ, σημασία στο πλαίσιο της πολιτικής συνοχής έχει το κριτήριο αναπτύξεως των διαφόρων περιφερειών και όχι το κριτήριο των εθνικών, εθνοτικών, πολιτιστικών, θρησκευτικών ή γλωσσικών χαρακτηριστικών των περιφερειών, κατά μείζονα λόγο διότι δεν υπάρχει σαφής και εν γένει αξιόπιστος σύνδεσμος μεταξύ του εθνοτικού στοιχείου ορισμένων περιφερειών και του επιπέδου αναπτύξεώς τους. Πράξη εκδιδόμενη δυνάμει του άρθρου 177 ΣΛΕΕ δεν μπορεί να καθορίσει πρόσθετους σκοπούς σε σχέση με εκείνους που προβλέπονται στο άρθρο 174 ΣΛΕΕ. Το ίδιο ισχύει όσον αφορά το πρόγραμμα «Ορίζων 2020», δεδομένου ότι οι σκοποί των ειδικών μέτρων που απαριθμούνται στο άρθρο 173 ΣΛΕΕ («Βιομηχανία») και στο άρθρο 179 ΣΛΕΕ («Έρευνα και τεχνολογική ανάπτυξη και διάστημα») δεν έχουν καμία σχέση με την προστασία των δικαιωμάτων των προσώπων που ανήκουν σε εθνικές μειονότητες. Η Ρουμανία προσθέτει ότι, στο πλαίσιο της αρμοδιότητας της Ένωσης, δεν υπάρχει έρεισμα για την έκδοση πράξεως αντικείμενης προς τις αξίες που διακηρύσσονται στο άρθρο 2 ΣΕΕ, όπως εν προκειμένω, καθόσον τέτοια πράξη θα εισήγε έμμεση δυσμενή διάκριση εθνοτικής φύσεως και θα έθετε το πρόβλημα της υπερβάσεως των καθορισμένων βάσει του διεθνούς δικαίου ορίων παρεμβάσεως του συγγενικού κράτους στην προστασία της εθνικής του μειονότητας η οποία βρίσκεται στο έδαφος άλλου κράτους.

28 Τρίτον, όσον αφορά τα προτεινόμενα για τους ανιθαγενείς μέτρα προς διασφάλιση της ίσης μεταχειρίσεως εκείνων και των πολιτών της Ένωσης, η Ρουμανία υποστηρίζει ότι η προσφυγή στο κριτήριο της συμμετοχής σε εθνική μειονότητα προκειμένου να αναγνωριστεί ειδικό καθεστώς σε συγκεκριμένη κατηγορία, όπως οι ανιθαγενείς, δεν ανταποκρίνεται στους σκοπούς του άρθρου 79, παράγραφος 1, ΣΛΕΕ. Κατά το μέρος που η πρόταση ΕΠΠ αποσκοπεί αποκλειστικώς στην ευνοϊκότερη μεταχείριση των ανιθαγενών, δεν ανταποκρίνεται, κατά τη Ρουμανία, στο αντικείμενο της εν λόγω προτάσεως και θα μπορούσε, στην καλύτερη περίπτωση, να αποτελέσει αντικείμενο χωριστής ΕΠΠ. Για τον σκοπό της εφαρμογής του τίτλου V της Συνθήκης ΛΕΕ, στον οποίο υπάγεται το άρθρο 79 ΣΛΕΕ, οι ανιθαγενείς εξομοιώνονται, όπως προβάλλει η Ρουμανία, προς τους πολίτες τρίτων χωρών, όπως προκύπτει από το άρθρο 67, παράγραφος 2, ΣΛΕΕ. Ούτε από αυτής της απόψεως παρέχουν οι Συνθήκες νομικό έρεισμα για την έκδοση πράξεων οι οποίες αποσκοπούν στη διασφάλιση οιονεί ισότητας μεταξύ των ανιθαγενών και των πολιτών της Ένωσης.

29 Τέταρτον, όσον αφορά την πρόταση περί θεσπίσεως ενιαίου συστήματος δικαιωμάτων διανοητικής ιδιοκτησίας στο πλαίσιο της Ένωσης, δυνάμει του άρθρου 118 ΣΛΕΕ, η Ρουμανία επισημαίνει ότι σκοπός της προτάσεως φαίνεται να είναι η διευκόλυνση χρήσεως, από τα πρόσωπα που ανήκουν σε μειονότητες, αγαθών και υπηρεσιών στη δική τους γλώσσα, η οποία συχνά είναι η γλώσσα γειτονικής χώρας, οπότε η εν λόγω πρόταση αποκλίνει από τον σκοπό των μέτρων του άρθρου 118 ΣΛΕΕ και επίσης θέτει το ήδη αναφερθέν πρόβλημα της παρεμβάσεως του συγγενικού κράτους στην προστασία προσώπων που ανήκουν σε εθνικές μειονότητες. Σύμφωνα με τις συστάσεις που έχουν διατυπωθεί σε διεθνές επίπεδο επί των ζητημάτων αυτών, η προνομιακή μεταχείριση από το συγγενικό κράτος πρέπει να παρέχεται βάσει διμερούς συνεννοήσεως, με τη συγκατάθεση του αρμοδίου κράτους, και να περιορίζεται στους «τομείς της εκπαιδεύσεως και του πολιτισμού, καθόσον επιδιώκει τον θεμιτό σκοπό της ενθαρρύνσεως των πολιτιστικών δεσμών και όπου [η προνομιακή μεταχείριση] είναι ανάλογη προς τον σκοπό αυτόν». Τέλος, οι δυσχέρειες που συνδέονται με το ευρωπαϊκό δίπλωμα ευρεσιτεχνίας αναφορικά με το γλωσσικό καθεστώς καθιστούν σαφείς τις δυσχέρειες σχετικά με τη δημιουργία ενοποιημένου συστήματος δικαιωμάτων διανοητικής ιδιοκτησίας σε ολόκληρη την Ευρώπη.

30 Πέμπτον, όσον αφορά την πρόταση τροποποιήσεως της οδηγίας 2010/13, η Ρουμανία προβάλλει ότι η εξαιρετική μεταχείριση των «περιφερειών όπου ζουν εθνικές μειονότητες» θα ήταν αντίθετη προς τις αξίες που διακηρύσσονται στο άρθρο 2 ΣΕΕ, θα συνιστούσε ευθεία δυσμενή διάκριση υπό το πρίσμα της ελεύθερης κυκλοφορίας των υπηρεσιών, απαγορευόμενη από το άρθρο 56 ΣΛΕΕ, και θα έθετε, επίσης, το πρόβλημα που μνημονεύθηκε στη σκέψη 29 ανωτέρω, ήτοι την παρέμβαση του συγγενικού κράτους στην προστασία προσώπων που ανήκουν σε εθνικές μειονότητες.

31 Έκτον και τελευταίο, όσον αφορά την πρόταση που βασίζεται στο άρθρο 109 και στο άρθρο 108, παράγραφος 4, ή στο άρθρο 107, παράγραφος 3, στοιχείο δ', ΣΛΕΕ, τα οποία αφορούν τον τομέα των κρατικών ενισχύσεων, η Ρουμανία προβάλλει ότι το σχεδιαζόμενο εξαιρετικό μέτρο δεν συνάδει με τους σκοπούς των μέτρων που δύνανται να ληφθούν δυνάμει του διεθνούς δικαίου υπέρ των προσώπων που ανήκουν σε εθνικές μειονότητες, μέτρα τα οποία περιορίζονται στους τομείς της εκπαιδεύσεως, του πολιτισμού, των γλωσσών και της θρησκείας. Η χορήγηση «διασυνοριακών» κρατικών ενισχύσεων από το συγγενικό κράτος σε νομικά πρόσωπα κερδοσκοπικού χαρακτήρα με σκοπό την προώθηση των δικαιωμάτων των προσώπων που ανήκουν σε εθνικές μειονότητες του γειτονικού κράτους δεν συμβιβάζεται με τις αρχές του διεθνούς δικαίου περί παρεμβάσεως των συγγενικών κρατών στην προστασία των προσώπων που ανήκουν στις εθνικές μειονότητες οι οποίες βρίσκονται στο έδαφος άλλων κρατών, θα παρακώλυε τον ανταγωνισμό, θα οδηγούσε σε δυσμενή διάκριση βάσει εθνοτικών κριτηρίων μεταξύ των πολιτών της Ένωσης και, ως εκ τούτου, θα ήταν αντίθετη προς τις αξίες της Ένωσης.

32 Η Επιτροπή, υποστηριζόμενη από την Ουγγαρία, αμφισβητεί την ορθότητα των επιχειρημάτων της Ρουμανίας.

33 Προκαταρκτικώς, υπενθυμίζεται ότι το άρθρο 11, παράγραφος 4, ΣΕΕ, το οποίο προστέθηκε με τη Συνθήκη της Λισσαβώνας, αναγνωρίζει υπό ορισμένες προϋποθέσεις στους πολίτες της Ένωσης το δικαίωμα να λαμβάνουν την πρωτοβουλία να καλούν την Επιτροπή, στο πλαίσιο των αρμοδιοτήτων της, να υποβάλλει κατάλληλες προτάσεις επί θεμάτων στα οποία οι πολίτες αυτοί θεωρούν ότι απαιτείται νομική πράξη της Ένωσης για την εφαρμογή των Συνθηκών (απόφαση της 12ης Σεπτεμβρίου 2017, Αναγνωστάκης κατά Επιτροπής, C-589/15 P, EU:C:2017:663, σκέψη 23).

34 Το δικαίωμα αναλήψεως ΕΠΠ συνιστά, ακριβώς όπως και το δικαίωμα υποβολής αναφοράς ενώπιον του Κοινοβουλίου, μέσο σχετικό με το δικαίωμα των πολιτών να μετέχουν στη δημοκρατική ζωή της Ένωσης, σύμφωνα με το άρθρο 10, παράγραφος 3, ΣΕΕ, καθόσον τους παρέχει τη δυνατότητα να υποβάλλουν απευθείας στην Επιτροπή αίτημα με το οποίο την καλούν να υποβάλει πρόταση εκδόσεως νομικής πράξεως της Ένωσης για την εφαρμογή των Συνθηκών (απόφαση της 12ης Σεπτεμβρίου 2017, Αναγνωστάκης κατά Επιτροπής, C-589/15 P, EU:C:2017:663, σκέψη 24). Όπως επισημαίνεται στην αιτιολογική σκέψη 1 του κανονισμού 211/2011, το δικαίωμα αυτό σκοπό έχει να ενισχύσει την ευρωπαϊκή ιθαγένεια και να βελτιώσει τη δημοκρατική λειτουργία της Ένωσης (αποφάσεις της 3ης Φεβρουαρίου 2017, Minority SafePack – one million signatures for diversity in Europe κατά Επιτροπής, T-646/13, EU:T:2017:59, σκέψη 18, και της 10ης Μαΐου 2017, Efler κατά Επιτροπής, T-754/14, EU:T:2017:323, σκέψη 24).

35 Με τον κανονισμό 211/2011 διευκρινίσθηκαν, όπως προβλέπει το άρθρο 24, πρώτο εδάφιο, ΣΛΕΕ, οι διαδικασίες και οι προϋποθέσεις που πρέπει να πληρούνται για την υποβολή ΕΠΠ. Το άρθρο 4 προβλέπει τις προϋποθέσεις καταχωρίσεως προτάσεως ΕΠΠ εκ μέρους της Επιτροπής (απόφαση της 12ης Σεπτεμβρίου 2017, Αναγνωστάκης κατά Επιτροπής, C-589/15 P, EU:C:2017:663, σκέψη 25).

36 Ειδικότερα, όσον αφορά τη διαδικασία καταχωρίσεως προτάσεως ΕΠΠ, η Επιτροπή οφείλει, δυνάμει του άρθρου 4 του κανονισμού 211/2011, να εξετάζει αν η πρόταση αυτή πληροί τις προϋποθέσεις που προβλέπονται ιδίως στην παράγραφο 2, στοιχείο β', του άρθρου αυτού (απόφαση της 12ης Σεπτεμβρίου 2017, Αναγνωστάκης κατά Επιτροπής, C-589/15 P, EU:C:2017:663, σκέψη 26), η οποία προβλέπει ότι η Επιτροπή καταχωρίζει πρόταση ΕΠΠ, εφόσον «δεν ευρίσκεται καταφανώς εκτός του πλαισίου των αρμοδιοτήτων της Επιτροπής να υποβάλλει πρόταση για την έκδοση νομικής πράξης της Ένωσης για την εφαρμογή των Συνθηκών» (απόφαση της 12ης Σεπτεμβρίου 2017, Αναγνωστάκης κατά Επιτροπής, C-589/15 P, EU:C:2017:663, σκέψεις 26 και 45).

37 Όπως προκύπτει από τη νομολογία, πρέπει να λαμβάνονται υπόψη, σύμφωνα με το άρθρο 4, παράγραφοι 1 και 2, του κανονισμού 211/2011, οι πληροφορίες σχετικά με το αντικείμενο και τους σκοπούς της προτάσεως ΕΠΠ, οι οποίες παρέχονται από τους διοργανωτές ΕΠΠ, είτε υποχρεωτικώς

είτε προαιρετικώς, σύμφωνα με το παράρτημα ΙΙ του κανονισμού 211/2011 (αποφάσεις της 12ης Σεπτεμβρίου 2017, Αναγνωστάκης κατά Επιτροπής, C-589/15 P, EU:C:2017:663, σκέψη 45, και της 7ης Μαρτίου 2019, Izsák και Dabis κατά Επιτροπής, C-420/16 P, EU:C:2019:177, σκέψη 51).

38 Συγκεκριμένα, οι «πληροφορίες που περιγράφονται στο παράρτημα ΙΙ» του κανονισμού 211/2011, στις οποίες παραπέμπει το άρθρο 4 του ίδιου κανονισμού, δεν περιορίζονται στις ελάχιστες πληροφορίες οι οποίες, δυνάμει του προαναφερθέντος παραρτήματος, πρέπει να καταχωρίζονται στο μητρώο. Το αναγνωριζόμενο στο παράρτημα ΙΙ του κανονισμού 211/2011 δικαίωμα των διοργανωτών της προτάσεως ΕΠΠ να παράσχουν πρόσθετες πληροφορίες ή να προσκομίσουν σχέδιο νομικής πράξεως της Ένωσης συνεπάγεται την υποχρέωση της Επιτροπής να εξετάζει τις εν λόγω πληροφορίες, όπως και κάθε άλλη πληροφορία που παρέχεται κατ' εφαρμογήν του εν λόγω παραρτήματος, σύμφωνα με την αρχή της χρηστής διοικήσεως, η οποία υπενθυμίζεται στην αιτιολογική σκέψη 10 του κανονισμού 211/2011 και με την οποία συναρτάται η υποχρέωση του αρμοδίου θεσμικού οργάνου να εξετάζει, με επιμέλεια και αμεροληψία, όλα τα κρίσιμα στοιχεία κάθε συγκεκριμένης περιπτώσεως. Επομένως, προκειμένου να εκτιμήσει αν μια πρόταση ΕΠΠ πληροί τις προϋποθέσεις καταχωρίσεως του άρθρου 4, παράγραφος 2, στοιχείο β', του κανονισμού 211/2011, η Επιτροπή οφείλει να εξετάσει τις συμπληρωματικές πληροφορίες (απόφαση της 3ης Φεβρουαρίου 2017, Minority SafePack – one million signatures for diversity in Europe κατά Επιτροπής, T-646/13, EU:T:2017:59, σκέψεις 30 έως 32· πρβλ., επίσης, αποφάσεις της 12ης Σεπτεμβρίου 2017, Αναγνωστάκης κατά Επιτροπής, C-589/15 P, EU:C:2017:663, σκέψεις 47, 48 και 50, και της 7ης Μαρτίου 2019, Izsák και Dabis κατά Επιτροπής, C-420/16 P, EU:C:2019:177, σκέψεις 52 έως 54).

39 Επιπροσθέτως, σύμφωνα με τους σκοπούς των οποίων η επίτευξη επιδιώκεται με την ΕΠΠ, όπως αυτοί εκτίθενται στις αιτιολογικές σκέψεις 1 και 2 του κανονισμού 211/2011 και οι οποίοι συνίστανται, μεταξύ άλλων, στην ενθάρρυνση της συμμετοχής των πολιτών και στο να καταστεί η Ένωση πιο προσιτή, η κατά το άρθρο 4, παράγραφος 2, στοιχείο β', του κανονισμού αυτού προϋπόθεση καταχωρίσεως πρέπει να ερμηνεύεται και να εφαρμόζεται από την Επιτροπή, οσάκις υποβάλλεται σε αυτήν πρόταση ΕΠΠ, κατά τρόπο που να διασφαλίζει ότι είναι ευχερής η πρόσβαση στην ΕΠΠ (απόφαση της 12ης Σεπτεμβρίου 2017, Αναγνωστάκης κατά Επιτροπής, C-589/15 P, EU:C:2017:663, σκέψη 49, και της 7ης Μαρτίου 2019, Izsák και Dabis κατά Επιτροπής, C-420/16 P, EU:C:2019:177, σκέψεις 53 και 64).

40 Κατά συνέπεια, η Επιτροπή δύναται να απορρίψει αίτηση καταχωρίσεως προτάσεως ΕΠΠ βάσει του άρθρου 4, παράγραφος 2, στοιχείο β', του κανονισμού 211/2011 μόνο σε περίπτωση κατά την οποία μια πρόταση ΕΠΠ, λαμβανομένων υπόψη του αντικειμένου και των σκοπών της, όπως προκύπτουν από τις υποχρεωτικές και, ενδεχομένως, τις συμπληρωματικές πληροφορίες που έχουν παράσχει οι διοργανωτές κατ' εφαρμογήν του παραρτήματος ΙΙ του εν λόγω κανονισμού, προδήλως δεν εμπίπτει στο πλαίσιο των αρμοδιοτήτων βάσει των οποίων η Επιτροπή μπορεί να υποβάλει πρόταση για την έκδοση νομικής πράξεως της Ένωσης για την εφαρμογή των Συνθηκών (απόφαση της 12ης Σεπτεμβρίου 2017, Αναγνωστάκης κατά Επιτροπής, C-589/15 P, EU:C:2017:663, σκέψη 50, και της 7ης Μαρτίου 2019, Izsák και Dabis κατά Επιτροπής, C-420/16 P, EU:C:2019:177, σκέψη 54).

41 Συναφώς, από το γράμμα του άρθρου 4, παράγραφος 2, στοιχείο β', του κανονισμού 211/2011 προκύπτει ότι η Επιτροπή οφείλει να προβεί σε μια πρώτη εξέταση των στοιχείων τα οποία έχει στη διάθεσή ώστε να εκτιμήσει εάν η πρόταση πρωτοβουλίας πολιτών βρίσκεται καταφανώς εκτός του πλαισίου των αρμοδιοτήτων της, με τη διευκρίνιση ότι, σε περίπτωση καταχωρίσεως της προτάσεως, προβλέπεται η διενέργεια πληρέστερης εξετάσεως. Πράγματι, το άρθρο 10, παράγραφος 1, στοιχείο γ', του κανονισμού 211/2011 προβλέπει ότι η Επιτροπή, αφ' ης στιγμής λάβει την πρόταση ΕΠΠ, εκθέτει, εντός τριών μηνών, σε ανακοίνωση τα νομικά και πολιτικά συμπεράσματά της επ' αυτής, τις ενδεχόμενες ενέργειες στις οποίες προτίθεται να προβεί, αναλόγως της περιπτώσεως, και τους λόγους για τους οποίους θα προβεί ή δεν θα προβεί στις εν λόγω ενέργειες (απόφαση της 19ης Απριλίου 2016, Costantini κατά Επιτροπής, T-44/14, EU:T:2016:223, σκέψη 17). Επομένως, η απόφαση περί καταχωρίσεως προτάσεως ΕΠΠ, η οποία συνεπάγεται μια πρώτη εκτίμηση της εν λόγω προτάσεως από νομικής απόψεως, δεν προδικάζει την εκτίμηση στην οποία προβαίνει η Επιτροπή στο πλαίσιο

της ανακοινώσεως η οποία εκδίδεται βάσει του άρθρου 10, παράγραφος 1, στοιχείο γ', του κανονισμού 211/2011 και η οποία αποκρυσταλλώνει την οριστική θέση του θεσμικού αυτού οργάνου περί υποβολής ή μη προτάσεως για την έκδοση νομικής πράξεως, προς απάντηση στην ΕΠΠ (πρβλ. απόφαση της 23ης Απριλίου 2018, One of Us κ.λπ. κατά Επιτροπής, T-561/14, απόφαση κατά της οποίας έχει ασκηθεί αναίρεση, EU:T:2018:210, σκέψεις 79 και 117).

42 Επίσης κατά τη νομολογία, οσάκις υποβάλλεται στην Επιτροπή αίτηση καταχωρίσεως προτάσεως ΕΠΠ, το εν λόγω θεσμικό όργανο δεν είναι, στο στάδιο αυτό, αρμόδιο να επαληθεύσει ούτε αν αποδεικνύονται όλα τα πραγματικά στοιχεία των οποίων γίνεται επίκληση ούτε αν η αιτιολόγηση της προτάσεως και τα προτεινόμενα μέτρα είναι επαρκή. Η Επιτροπή οφείλει να περιοριστεί στο να εξετάσει, προκειμένου να εκτιμήσει τη συνδρομή της προϋποθέσεως καταχωρίσεως που προβλέπεται στο άρθρο 4, παράγραφος 2, στοιχείο β', του κανονισμού 211/2011, αν, από αντικειμενικής απόψεως, τέτοια μέτρα, εν γένει θεωρούμενα, θα μπορούσαν να ληφθούν βάσει των Συνθηκών, διότι άλλως θα θιγόταν ο σκοπός που συνίσταται στη διασφάλιση ευχερούς δυνατότητας προσβάσεως στην ΕΠΠ (απόφαση της 7ης Μαρτίου 2019, Izsák και Dabis κατά Επιτροπής, C-420/16 P, EU:C:2019:177, σκέψεις 62 και 64).

43 Εν προκειμένω, προκειμένου να κριθεί αν η Επιτροπή εφάρμοσε ορθώς την προϋπόθεση του άρθρου 4, παράγραφος 2, στοιχείο β', του κανονισμού 211/2011, πρέπει να εξεταστεί αν, υπό το πρίσμα της προτάσεως ΕΠΠ και στο πλαίσιο μιας πρώτης εξετάσεως των στοιχείων που είχε στη διάθεσή της, η Επιτροπή μπορούσε, αντιθέτως προς όσα υποστηρίζει η Ρουμανία, να καταλήξει νομίμως, στο στάδιο της καταχωρίσεως, ότι η εν λόγω πρόταση, καθόσον αφορούσε προτάσεις εκδόσεως νομικών πράξεων, όπως αυτές που μνημονεύονται στο άρθρο 1, παράγραφος 2, της προσβαλλομένης αποφάσεως, εν γένει θεωρούμενες, δεν βρισκόταν καταφανώς εκτός του πλαισίου των αρμοδιοτήτων της βάσει των οποίων η ίδια δύναται να προτείνει την έκδοση νομικής πράξεως της Ένωσης για την εφαρμογή των Συνθηκών.

44 Συναφώς, υπενθυμίζεται ότι, κατά το άρθρο 5 ΣΕΕ, η οριοθέτηση των αρμοδιοτήτων της Ένωσης διέπεται από την αρχή της κατ' απονομήν αρμοδιότητας και ότι, κατά το άρθρο 13, παράγραφος 2, ΣΕΕ, κάθε θεσμικό όργανο ενεργεί εντός των ορίων των αρμοδιοτήτων που του έχουν ανατεθεί βάσει των Συνθηκών (πρβλ. αποφάσεις της 12ης Σεπτεμβρίου 2017, Αναγνωστάκης κατά Επιτροπής, C-589/15 P, EU:C:2017:663, σκέψεις 97 και 98, και της 19ης Απριλίου 2016, Costantini κατά Επιτροπής, T-44/14, EU:T:2016:223, σκέψη 16). Πράγματι, ο σκοπός της δημοκρατικής συμμετοχής των πολιτών της Ένωσης τον οποίον υπηρετεί ο μηχανισμός της ΕΠΠ δεν δύναται να ανατρέψει την αρχή των κατ' απονομήν αρμοδιοτήτων και να επιτρέψει στην Ένωση να νομοθετεί σε τομέα για τον οποίο δεν της έχει απονεμηθεί καμία αρμοδιότητα (απόφαση της 19ης Απριλίου 2016, Costantini κατά Επιτροπής, T-44/14, EU:T:2016:223, σκέψη 53).

45 Αντιθέτως, κατά πάγια νομολογία, η επιλογή της νομικής βάσεως μιας πράξεως της Ένωσης πρέπει να στηρίζεται σε αντικειμενικά και επιδεχόμενα δικαστικό έλεγχο στοιχεία, μεταξύ των οποίων συγκαταλέγονται, ιδίως, ο σκοπός και το περιεχόμενό της (βλ. απόφαση της 12ης Σεπτεμβρίου 2017, Αναγνωστάκης κατά Επιτροπής, C-589/15 P, EU:C:2017:663, σκέψη 67 και εκεί μνημονευόμενη νομολογία).

46 Όσον αφορά το αντικείμενο και τους σκοπούς που επιδιώκονται με τις προτάσεις εκδόσεως πράξεων τις οποίες καλείται να υποβάλει η Επιτροπή, όπως αυτές απαριθμούνται στο άρθρο 1, παράγραφος 2, της προσβαλλομένης αποφάσεως, η πρόταση ΕΠΠ αναφέρει, όπως επισημαίνεται στις αιτιολογικές σκέψεις 2 και 3 της προσβαλλομένης αποφάσεως, ότι με αυτήν επιδιώκεται η έκδοση σειράς νομοθετικών πράξεων προκειμένου να βελτιωθεί η προστασία των προσώπων που ανήκουν σε εθνικές και γλωσσικές μειονότητες και να ενισχυθεί η πολιτιστική και η γλωσσική πολυμορφία εντός της Ένωσης. Οι πράξεις αυτές πρέπει να περιλαμβάνουν μέτρα σχετικά με τις περιφερειακές και μειοψηφικές γλώσσες, την εκπαίδευση και τον πολιτισμό, την περιφερειακή πολιτική, την ισότητα, το

οπτικοακουστικό περιεχόμενο και τα άλλα μέσα ενημερώσεως και τη στήριξη που χορηγούν οι περιφερειακές αρχές. Στο παράρτημά της, η πρόταση ΕΠΠ μνημονεύει ρητώς διάφορες νομικές πράξεις για τις οποίες καλεί την Επιτροπή να υποβάλει προτάσεις.

47 Αντιθέτως προς τους ισχυρισμούς της Ρουμανίας, η πρόταση ΕΠΠ δεν αποσκοπεί αποκλειστικά στη διασφάλιση του σεβασμού των δικαιωμάτων των προσώπων που ανήκουν σε εθνικές και γλωσσικές μειονότητες, αλλά και στην ενίσχυση της πολιτιστικής και γλωσσικής πολυμορφίας εντός της Ένωσης, όπως προκύπτει τόσο από το αντικείμενο και τους σκοπούς της εν λόγω προτάσεως όσο και από την εξέταση των διαφόρων προτάσεων για την έκδοση νομικών πράξεων οι οποίες απαριθμούνται και διασαφηνίζονται στο παράρτημα της προτάσεως ΕΠΠ και των οποίων η υποβολή στο Κοινοβούλιο και το Συμβούλιο ζητείται από τους διοργανωτές.

48 Στο πλαίσιο αυτό, πρέπει να υπογραμμισθεί ότι, όπως επισημάνθηκε και στη σκέψη 37 ανωτέρω, για την καταχώριση προτάσεως ΕΠΠ, η Επιτροπή υποχρεούται να λαμβάνει υπόψη το αντικείμενο και τους σκοπούς της εν λόγω προτάσεως όπως προκύπτουν όχι μόνον από τις υποχρεωτικές πληροφορίες, αλλά και από τις συμπληρωματικές πληροφορίες που έχουν παράσχει οι διοργανωτές κατ' εφαρμογήν του παραρτήματος ΙΙ του κανονισμού 211/2011 (αποφάσεις της 12ης Σεπτεμβρίου 2017, Αναγνωστάκης κατά Επιτροπής, C-589/15 P, EU:C:2017:663, σκέψη 45, και της 7ης Μαρτίου 2019, Izsák και Dabis κατά Επιτροπής, C-420/16 P, EU:C:2019:177, σκέψεις 51 και 54).

49 Κατ' εφαρμογήν της νομολογίας αυτής, η Επιτροπή, κατόπιν της αποφάσεως της 3ης Φεβρουαρίου 2017, Minority SafePack – one million signatures for diversity in Europe κατά Επιτροπής (T-646/13, EU:T:2017:59), με την οποία ακυρώθηκε η προαναφερθείσα στη σκέψη 2 απόφαση C(2013) 5969 τελικό, προέβη σε νέα ανάλυση της προτάσεως ΕΠΠ βάσει του συνόλου των πληροφοριών που είχαν υποβάλει οι διοργανωτές, ιδίως λαμβάνοντας υπόψη τις προτάσεις για την έκδοση νομικών πράξεων που απαριθμούνται στο παράρτημα της προτάσεως ΕΠΠ, για να καταλήξει στο συμπέρασμα ότι η εν λόγω πρόταση, καθόσον αφορούσε την υποβολή, από την Επιτροπή, εννέα εκ των ένδεκα προτάσεων για την έκδοση νομικών πράξεων της Ένωσης οι οποίες μνημονεύονται στην αιτιολογική σκέψη 4, στοιχεία α′ έως ε′ και η′ έως ια′, της προσβαλλομένης αποφάσεως, δεν βρισκόταν καταφανώς εκτός του πλαισίου των αρμοδιοτήτων της βάσει των οποίων μπορεί να υποβάλει πρόταση για την έκδοση νομικής πράξεως της Ένωσης για την εφαρμογή των Συνθηκών δυνάμει του άρθρου 4, παράγραφος 2, στοιχείο β′, του κανονισμού 211/2011.

50 Όπως, όμως, επισημάνθηκε στη σκέψη 47 ανωτέρω και όπως ορθώς σημείωσε και η Επιτροπή, οι νομικές πράξεις οι οποίες απαριθμούνται στο παράρτημα της προτάσεως ΕΠΠ, και οι οποίες, κατά το εν λόγω θεσμικό όργανο, εμπίπτουν στο πλαίσιο των αρμοδιοτήτων βάσει των οποίων δύναται να υποβάλει πρόταση για την έκδοση νομικής πράξεως της Ένωσης για την εφαρμογή των Συνθηκών στους εν λόγω τομείς, προφανώς θεωρείται ότι συμβάλλουν, αφενός, στην επίτευξη του γενικού σκοπού της διασφαλίσεως του σεβασμού των δικαιωμάτων των προσώπων που ανήκουν σε μειονότητες, αλλά, αφετέρου, επίσης άμεσα, στην επίτευξη του γενικού σκοπού του σεβασμού και της προωθήσεως της πολιτιστικής και γλωσσικής πολυμορφίας εντός της Ένωσης.

51 Συναφώς, διαπιστώνεται, αφενός, ότι, σύμφωνα με το άρθρο 2 ΣΕΕ, ο σεβασμός των δικαιωμάτων των μειονοτήτων αποτελεί μία από τις αξίες στις οποίες βασίζεται η Ένωση και, αφετέρου, ότι το άρθρο 3, παράγραφος 3, τέταρτο εδάφιο, ΣΕΕ προβλέπει ότι η Ένωση σέβεται τον πλούτο της πολιτιστικής και γλωσσικής της πολυμορφίας.

52 Όσον αφορά, ειδικότερα, την ενίσχυση της πολιτιστικής πολυμορφίας, το άρθρο 167, παράγραφος 4, ΣΛΕΕ προβλέπει ότι η Ένωση λαμβάνει υπόψη τις πολιτιστικές πτυχές όταν αναλαμβάνει δράση βάσει άλλων διατάξεων των Συνθηκών, αποβλέποντας, ειδικότερα, στον σεβασμό και στην προώθηση της πολυμορφίας των πολιτισμών της.

53 Αντιθέτως προς όσα προβάλλει η Ρουμανία, εξ αυτού δεν συνάγεται, ωστόσο, ότι, με την προσβαλλόμενη απόφαση, η Επιτροπή αναγνώρισε στην Ένωση γενική νομοθετική αρμοδιότητα στον τομέα της προστασίας των δικαιωμάτων των προσώπων που ανήκουν σε εθνικές μειονότητες, αλλά απλώς και μόνον ότι ο σεβασμός των δικαιωμάτων των μειονοτήτων και η ενίσχυση της πολιτιστικής και γλωσσικής πολυμορφίας, ως αξίες και στόχοι της Ένωσης, πρέπει να λαμβάνονται υπόψη στο πλαίσιο των δράσεων της τελευταίας στους τομείς που αφορά η πρόταση ΕΠΠ. Όπως επιβεβαίωσε και η ίδια η Ρουμανία στο πλαίσιο αυτό, αφενός, το άρθρο 3, παράγραφος 3, τέταρτο εδάφιο, ΣΕΕ περιλαμβάνει κατ' ανάγκην γενικούς προσανατολισμούς για τη δράση της Ένωσης σε άλλους τομείς και, αφετέρου, ο σεβασμός των μειονοτήτων για τις οποίες γίνεται λόγος στο άρθρο 2 ΣΕΕ αποτελεί αναπόσπαστο στοιχείο των αξιών της Ένωσης που η Επιτροπή οφείλει να σέβεται στο πλαίσιο των αρμοδιοτήτων της.

54 Ειδικότερα, πρέπει να επισημανθεί, συναφώς, ότι η Ρουμανία δεν αμφισβητεί την αρμοδιότητα της Ένωσης να εκδίδει νομικές πράξεις στους συγκεκριμένους τομείς δράσεως τους οποίους αφορούν οι νομικές πράξεις που απαριθμούνται στην αιτιολογική σκέψη 4, στοιχεία α′ έως ε′ και η′ έως ια′, της προσβαλλομένης αποφάσεως (βλ. σκέψη 7 ανωτέρω) και για τις οποίες γίνεται λόγος στην αιτιολογική σκέψη 5 αυτής (βλ. σκέψη 8 ανωτέρω), προκειμένου να επιτευχθούν οι επιδιωκόμενοι με τις οικείες διατάξεις σκοποί. Πλην όμως, κατά τη Ρουμανία, δεν μπορεί να γίνει δεκτό ότι η αρμοδιότητα της Ένωσης στους τομείς αυτούς παρέχει στην Επιτροπή τη δυνατότητα να καλεί το Κοινοβούλιο και το Συμβούλιο να εκδώσουν νομικές πράξεις για την επίτευξη των σκοπών που εκτίθενται στην πρόταση ΕΠΠ, θεμελιώδους σημασίας στοιχεία τα οποία, κατά τη Ρουμανία, περιορίζουν το περιεχόμενο της ΕΠΠ, καθόσον οι πράξεις αυτές δεν θα ήταν ικανές να συμβάλουν στην επίτευξη των σκοπών της δράσεως της Ένωσης στον αντίστοιχο τομέα αρμοδιότητας. Κατ' αυτόν τον τρόπο, όπως προβάλλει η Ρουμανία, οι αρμοδιότητες που διαθέτει η Ένωση σε τομείς όπως ο πολιτισμός, η εκπαίδευση, η περιφερειακή πολιτική και οι κρατικές ενισχύσεις θα εκτρέπονταν από τον σκοπό για τον οποίο απονεμήθηκαν στην Επιτροπή οι εν λόγω αρμοδιότητες με τις Συνθήκες.

55 Η άποψη αυτή δεν μπορεί να γίνει δεκτή.

56 Πράγματι, εφόσον στους τομείς αρμοδιότητας της Ένωσης η Επιτροπή έχει την εξουσία να υποβάλλει, για την επίτευξη των σκοπών που επιδιώκονται ειδικώς με τις σχετικές διατάξεις της ΣΛΕΕ, προτάσεις εκδόσεως νομικής πράξεως οι οποίες λαμβάνουν υπόψη τις αξίες και τους σκοπούς που αποτελούν το αντικείμενο της προτάσεως ΕΠΠ, τίποτα δεν πρέπει επίσης να εμποδίζει το εν λόγω θεσμικό όργανο, επί της αρχής, να υποβάλλει προτάσεις εκδόσεως ειδικών πράξεων οι οποίες, όπως εν προκειμένω, θεωρείται ότι συμπληρώνουν τη δράση της Ένωσης στους τομείς αρμοδιότητάς της, προκειμένου να διασφαλιστεί ο σεβασμός των αξιών του άρθρου 2 ΣΕΕ και του πλούτου της πολιτιστικής και γλωσσικής της πολυμορφίας, όπως επιτάσσει το άρθρο 3, παράγραφος 3, τέταρτο εδάφιο, ΣΕΕ.

57 Καθόσον η Ρουμανία διατείνεται, στο πλαίσιο αυτό, ότι η άσκηση των αρμοδιοτήτων της Ένωσης περιορίζεται από το άρθρο 4, παράγραφος 2, ΣΕΕ, κατά το οποίο η Ένωση σέβεται την εθνική ταυτότητα των κρατών μελών, η οποία είναι συμφυής με τη θεμελιώδη πολιτική και συνταγματική τους δομή, αρκεί η επισήμανση ότι η Ρουμανία δεν τεκμηρίωσε το εν λόγω επιχείρημα και, ιδίως, δεν απέδειξε ότι η εν λόγω διάταξη εμποδίζει κατ' ανάγκη τη θέσπιση μέτρων όπως αυτά που μνημονεύονται στο άρθρο 1, παράγραφος 2, της προσβαλλομένης αποφάσεως, εν γένει θεωρούμενα, καθόσον αυτά αποσκοπούν στο να διασφαλίσουν, στους τομείς αρμοδιότητας της Ένωσης, τον εκ μέρους της σεβασμό των αξιών επί των οποίων βασίζεται, όπως είναι ο σεβασμός των δικαιωμάτων των προσώπων που ανήκουν σε μειονότητες, και την επίτευξη των σκοπών του άρθρου 3 ΣΕΕ, μεταξύ των οποίων περιλαμβάνονται ο σεβασμός του πλούτου της πολιτιστικής και γλωσσικής πολυμορφίας της Ένωσης.

58 Καθόσον η Ρουμανία προβάλλει ότι, καταχωρίζοντας μερικώς την πρόταση ΕΠΠ, η Επιτροπή κινδυνεύει να θίξει την αυτονομία των διοργανωτών και να τροποποιήσει κατά τρόπο αθέμιτο το εξαγγελθέν αντικείμενο της ΕΠΠ, αρκεί η διαπίστωση ότι οι διοργανωτές εξέφρασαν, στο σημείο 8 της εν λόγω προτάσεως με τίτλο «Ρήτρα διασφαλίσεως», την επιθυμία να εξετασθεί κάθε μία από τις

ένδεκα προτάσεις χωριστά και, αν τυχόν κάποια από τις προτάσεις κριθεί απαράδεκτη, τούτο να μην έχει συνέπειες επί των λοιπών προτάσεων. Κατά συνέπεια, η μερική καταχώριση της προτάσεως ΕΠΠ όχι μόνο δεν θίγει την αυτονομία των διοργανωτών και δεν αλλοιώνει το εξαγγελθέν αντικείμενο της εν λόγω προτάσεως, αλλά ανταποκρίνεται σε επιθυμία επισήμως εκφρασθείσα από τους ίδιους τους διοργανωτές στην πρόταση ΕΠΠ, στην περίπτωση που η Επιτροπή κρίνει ότι ορισμένα από τα επίμαχα μέτρα προδήλως δεν εμπίπτουν στις αρμοδιότητές της.

59 Τέλος, πρέπει να απορριφθεί και η επιχειρηματολογία της Ρουμανίας κατά την οποία οι διάφορες επίμαχες προτάσεις εκδόσεως νομικών πράξεων δεν είναι ικανές να συμβάλουν στην επίτευξη των σκοπών της δράσεως της Ένωσης στον οικείο τομέα αρμοδιότητας.

60 Πρώτον, όσον αφορά τα μέτρα σχετικά με τη «γλώσσα», την «εκπαίδευση» και τον «πολιτισμό», για τα οποία γίνεται λόγος στο σημείο 2 της προτάσεως ΕΠΠ, και για τη θέσπιση των οποίων οι διοργανωτές προτείνουν, ως νομική βάση, το άρθρο 167, παράγραφος 5, πρώτη περίπτωση, και το άρθρο 165, παράγραφος 4, πρώτη περίπτωση, ΣΛΕΕ, η Επιτροπή επισημαίνει εύστοχα ότι η έννοια του «πολιτισμού», η οποία αποτελεί τον τίτλο XIII της Συνθήκης ΛΕΕ, στον οποίο υπάγεται το άρθρο 167 ΣΛΕΕ, παραπέμπει, στην παράγραφο 4 του εν λόγω άρθρου, στον σεβασμό της πολιτιστικής και γλωσσικής πολυμορφίας, ο οποίος ανάγεται από το άρθρο 3 ΣΕΕ σε σκοπό της Ένωσης, και ότι η έννοια «[ε]κπαίδευση», η οποία περιλαμβάνεται στον τίτλο του τίτλου XII της Συνθήκης ΛΕΕ, στον οποίο υπάγεται το άρθρο 165 ΣΛΕΕ, περιλαμβάνει στοιχεία σχετικά με την προώθηση της γλωσσικής πολυμορφίας της Ένωσης, η οποία εξάλλου αποτελεί ειδικό σκοπό, μνημονευόμενο στο άρθρο 5, παράγραφος 1, στοιχείο ε΄, του κανονισμού (ΕΕ) 1288/2013 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 11ης Δεκεμβρίου 2013, για τη θέσπιση του προγράμματος «Erasmus+»: το πρόγραμμα της Ένωσης για την εκπαίδευση, την κατάρτιση, τη νεολαία και τον αθλητισμό και για την κατάργηση των αποφάσεων 1719/2006/ΕΚ, 1720/2006/ΕΚ και 1298/2008/ΕΚ (ΕΕ 2013, L 347, σ. 50), ο οποίος εκδόθηκε δυνάμει του άρθρου 165, παράγραφος 4, ΣΛΕΕ, όπως και οι πράξεις σχετικές με τη «γλώσσα», όπως αυτές που μνημονεύονται στην πρόταση ΕΠΠ.

61 Εξάλλου, κατ' εφαρμογήν του άρθρου 167, παράγραφος 5, δεύτερη περίπτωση, ΣΛΕΕ, το Συμβούλιο δύναται να εκδίδει συστάσεις, κατόπιν προτάσεως της Επιτροπής, προκειμένου να συμβάλει στην υλοποίηση των σκοπών του εν λόγω άρθρου, οπότε η πρόταση εκδόσεως πράξεως που αφορά «σύσταση του Συμβουλίου "σχετικά με την προστασία και την προώθηση της πολιτιστικής και γλωσσικής πολυμορφίας εντός της Ένωσης"», εν γένει θεωρούμενη, δεν μπορεί να θεωρηθεί ότι ευρίσκεται καταφανώς εκτός του πλαισίου των αρμοδιοτήτων της Επιτροπής, βάσει των οποίων το εν λόγω θεσμικό όργανο δύναται να υποβάλει πρόταση εκδόσεως νομικής πράξεως για την εφαρμογή της συγκεκριμένης διατάξεως.

62 Τέλος, όπως επισημάνθηκε και στη σκέψη 56 ανωτέρω, το γεγονός ότι τα άρθρα 165 έως 167 ΣΛΕΕ δεν μνημονεύουν μεταξύ των ειδικών σκοπών τους τον σεβασμό των προσώπων που ανήκουν σε εθνικές και γλωσσικές μειονότητες δεν εμποδίζει την Ένωση να λαμβάνει, στο πλαίσιο των αρμοδιοτήτων της βάσει των διατάξεων αυτών, μέτρα με γνώμονα έναν τέτοιο σκοπό.

63 Δεύτερον, όσον αφορά τα σχετικά με την «περιφερειακή πολιτική» μέτρα, για τα οποία γίνεται λόγος στα σημεία 3.1 και 3.2 της προτάσεως ΕΠΠ, και ειδικότερα τις προτάσεις που βασίζονται στα άρθρα 177 και 178 ΣΛΕΕ, σχετικά με τα ευρωπαϊκά ταμεία περιφερειακής αναπτύξεως, καθώς και εκείνες που βασίζονται στο άρθρο 173, παράγραφος 3, και στο άρθρο 182, παράγραφος 1, ΣΛΕΕ, σχετικά με την τροποποίηση του κανονισμού 1291/2013, αναφορικά με το πρόγραμμα «Ορίζων 2020», σημειώνεται ότι ούτε αυτά αποσκοπούν στη διεύρυνση του πεδίου των αρμοδιοτήτων της Ένωσης, αλλά στην άσκηση των υφισταμένων αρμοδιοτήτων για τη χρηματοδότηση των προγραμμάτων. Ειδικότερα, όσον αφορά τα ευρωπαϊκά ταμεία περιφερειακής αναπτύξεως, η προσβαλλόμενη απόφαση αναφέρεται, στο άρθρο 1, παράγραφος 2, τέταρτη περίπτωση, σε «κανονισμό που προσαρμόζει τους γενικούς κανόνες που ισχύουν για τα καθήκοντα, τους στόχους προτεραιότητας και την οργάνωση των διαρθρωτικών ταμείων κατά τρόπον ώστε να λαμβάνεται

υπόψη η προστασία των μειονοτήτων και η προαγωγή της πολιτιστικής και της γλωσσικής πολυμορφίας, υπό την προϋπόθεση ότι οι χρηματοδοτούμενες δράσεις θα οδηγήσουν στην ενίσχυση της οικονομικής, κοινωνικής και εδαφικής συνοχής της Ένωσης». Όσον αφορά το πρόγραμμα «Ορίζων 2020», όπως ορθώς επισήμανε και η Επιτροπή, τυχόν τροποποίηση του κανονισμού 1291/2013 θα αποσκοπούσε στη βελτίωση της έρευνας αναφορικά με την προστιθέμενη αξία που οι εθνικές μειονότητες και η πολιτιστική και γλωσσική πολυμορφία θα μπορούσαν να εισφέρουν στην κοινωνική και οικονομική ανάπτυξη στις περιφέρειες της Ένωσης.

64 Επιπλέον, όπως επισημάνθηκε ιδίως στη σκέψη 56 ανωτέρω, και σε αντίθεση με όσα προβάλλει η Ρουμανία, το γεγονός ότι τα άρθρα 173, 177, 178 και 182 ΣΛΕΕ δεν μνημονεύουν μεταξύ των ειδικών σκοπών τους τον σεβασμό των προσώπων που ανήκουν σε εθνικές και γλωσσικές μειονότητες δεν εμποδίζει την Ένωση να λαμβάνει, στο πλαίσιο των αρμοδιοτήτων που ασκεί βάσει των διατάξεων αυτών, μέτρα με γνώμονα έναν τέτοιο σκοπό.

65 Όσον αφορά την αιτίαση της Ρουμανίας περί υπερβάσεως των καθορισμένων βάσει του διεθνούς δικαίου ορίων της παρεμβάσεως κράτους για την προστασία της εθνικής μειονότητάς του στο έδαφος άλλου κράτους, η Επιτροπή ορθώς επισημαίνει και επ' αυτού ότι η εκτίμηση περί της συμβατότητας των προτεινόμενων στην ΕΠΠ νομικών πράξεων με τέτοιους κανόνες δεν έχει επίπτωση στην εξέταση της προϋποθέσεως καταχωρίσεως που προβλέπεται στο άρθρο 4, παράγραφος 2, στοιχείο β', του κανονισμού 211/2011.

66 Τρίτον, όσον αφορά τα μέτρα που προτείνονται σε σχέση με τους «ανιθαγενείς», προκειμένου να διασφαλιστεί η ίση μεταχείριση μεταξύ αυτών και των πολιτών της Ένωσης, μέτρα για τα οποία γίνεται λόγος στο σημείο 5.2 της προτάσεως ΕΠΠ και για τη θέσπιση των οποίων προτείνεται από τους διοργανωτές ως έρεισμα το άρθρο 79, παράγραφος 2, ΣΛΕΕ, η Επιτροπή ορθώς επισήμανε ότι έχουν εκδοθεί στο επίπεδο της Ένωσης διάφορες νομικές πράξεις οι οποίες εφαρμόζονταν, μεταξύ άλλων, για τους ανιθαγενείς, όπως η οδηγία 2011/51/ΕΕ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 11ης Μαΐου 2011, που τροποποιεί την οδηγία 2003/109/ΕΚ του Συμβουλίου επεκτείνοντας το πεδίο εφαρμογής της και στους δικαιούχους διεθνούς προστασίας (ΕΕ 2011, L 132, σ. 1), συμπεριλαμβανομένου του ζητήματος της ίσης μεταχειρίσεως των ανιθαγενών και των πολιτών της Ένωσης. Καθόσον απευθύνει έκκληση στην Επιτροπή να υποβάλει προτάσεις για τροποποιήσεις των ρυθμίσεων «που αφορούν τους ανιθαγενείς με σκοπό την προσέγγιση μεταξύ των δικαιωμάτων των μακροχρόνια απατρίδων και των οικογενειών τους και των δικαιωμάτων των πολιτών της Ένωσης [...]», η πρόταση ΕΠΠ, εν γένει θεωρούμενη, κρίθηκε ότι δεν ευρίσκεται καταφανώς εκτός των αρμοδιοτήτων της Επιτροπής βάσει των οποίων η τελευταία δύναται να υποβάλλει προτάσεις για την έκδοση νομικών πράξεων της Ένωσης για την εφαρμογή των Συνθηκών.

67 Όσον αφορά, τέταρτον, την πρόταση περί θεσπίσεως, δυνάμει του άρθρου 118 ΣΛΕΕ, «ενιαίου δικαιώματος πνευματικής ιδιοκτησίας», το οποίο θα επέτρεπε να θεωρηθεί το σύνολο της Ένωσης ως εσωτερική αγορά στον τομέα των δικαιωμάτων πνευματικής ιδιοκτησίας, πρόταση η οποία διατυπώνεται στο σημείο 6.1 της προτάσεως ΕΠΠ, διαπιστώνεται ότι η προαναφερθείσα διάταξη προβλέπει ότι η Ένωση είναι αρμόδια να θεσπίζει μέτρα για τη δημιουργία ευρωπαϊκών τίτλων ώστε να εξασφαλισθεί ενιαία προστασία των δικαιωμάτων διανοητικής ιδιοκτησίας στο εσωτερικό της Ένωσης.

68 Όπως επισημάνθηκε και στη σκέψη 56 ανωτέρω, το γεγονός ότι το άρθρο 118 ΣΛΕΕ δεν μνημονεύει μεταξύ των ειδικών σκοπών του τον σεβασμό των προσώπων που ανήκουν σε εθνικές και γλωσσικές μειονότητες δεν εμποδίζει την Ένωση να λαμβάνει, στο πλαίσιο των αρμοδιοτήτων που ασκεί βάσει της διατάξεως αυτής, μέτρα με γνώμονα έναν τέτοιο σκοπό.

69 Όσον αφορά την αιτίαση της Ρουμανίας περί υπερβάσεως των καθορισμένων βάσει του διεθνούς δικαίου ορίων της παρεμβάσεως κράτους για την προστασία της εθνικής μειονότητάς του στο έδαφος άλλου κράτους, επισημαίνεται εκ νέου ότι η εκτίμηση περί της συμβατότητας των προτεινόμενων στην ΕΠΠ νομικών πράξεων με τέτοιους κανόνες δεν έχει επίπτωση στην εξέταση της προϋποθέσεως καταχωρίσεως που προβλέπεται στο άρθρο 4, παράγραφος 2, στοιχείο β′, του κανονισμού 211/2011.

70 Πέμπτον, όσον αφορά την πρόταση τροποποιήσεως της οδηγίας 2010/13 σχετικά με τις «υπηρεσίες οπτικοακουστικών μέσων», δυνάμει του άρθρου 53, παράγραφος 1, και του άρθρου 62 ΣΛΕΕ, η οποία διατυπώνεται στο σημείο 6.2 της προτάσεως ΕΠΠ και αποσκοπεί στη διασφάλιση της ελεύθερης παροχής υπηρεσιών και της λήψεως οπτικοακουστικού περιεχομένου στις περιοχές όπου κατοικούν εθνικές μειονότητες, πρέπει επίσης να σημειωθεί ότι τίποτα δεν εμποδίζει την Επιτροπή να προτείνει τροποποίηση της εν λόγω οδηγίας η οποία να λαμβάνει υπόψη τις ανησυχίες που αφορούν τον σεβασμό των προσώπων που ανήκουν σε εθνικές και γλωσσικές μειονότητες, ενώ τα επιχειρήματα της Ρουμανίας, αφενός, περί παραβάσεως του άρθρου 56 ΣΛΕΕ και του άρθρου 2 ΣΕΕ και, αφετέρου, περί υπερβάσεως των καθορισμένων βάσει του διεθνούς δικαίου ορίων της παρεμβάσεως κράτους για την προστασία της εθνικής μειονότητάς του στο έδαφος άλλου κράτους είναι αλυσιτελή όσον αφορά την εκτίμηση περί συνδρομής της προϋποθέσεως καταχωρίσεως που προβλέπεται στο άρθρο 4, παράγραφος 2, στοιχείο β′, του κανονισμού 211/2011. Καθόσον η αιτίαση αυτή αφορά, ειδικότερα, παράβαση του άρθρου 2 ΣΕΕ, θα μπορούσε, στην καλύτερη περίπτωση, να εξεταστεί υπό το πρίσμα της προϋποθέσεως του άρθρου 4, παράγραφος 2, στοιχείο δ′, του κανονισμού 211/2011, η οποία απαγορεύει την εκ μέρους της Επιτροπής καταχώριση προτάσεων ΕΠΠ οι οποίες είναι καταφανώς αντίθετες προς τις αξίες της Ένωσης, όπως εκείνες που αναφέρονται στο άρθρο 2 ΣΕΕ, διάταξη η οποία δεν αποτελεί, ωστόσο, αντικείμενο του υπό κρίση λόγου ακυρώσεως.

71 Έκτον, όσον αφορά την πρόταση περί «εξαιρέσεως κατά κατηγορία των σχεδίων που προωθούν τις εθνικές μειονότητες και τον πολιτισμό τους», η οποία βασίζεται στο άρθρο 107, παράγραφος 3, στοιχείο ε′, ΣΛΕΕ και η οποία μνημονεύεται στο σημείο 7 της προτάσεως ΕΠΠ, η Επιτροπή ορθώς υπενθύμισε ότι, σύμφωνα με το άρθρο 107, παράγραφος 3, στοιχείο δ′, ΣΛΕΕ, οι ενισχύσεις για την προώθηση του πολιτισμού και τη διατήρηση της πολιτιστικής κληρονομιάς δύνανται να θεωρηθούν, κατόπιν αναλύσεως της Επιτροπής, συμβατές με την εσωτερική αγορά, εφόσον δεν αλλοιώνουν τους όρους των συναλλαγών και του ανταγωνισμού στην Ένωση σε βαθμό αντίθετο προς το κοινό συμφέρον. Καθόσον η Ρουμανία υποστηρίζει ότι η εν λόγω πρόταση μπορεί να οδηγήσει σε δυσμενή διάκριση βάσει εθνοτικών κριτηρίων, παρακωλύει τον ανταγωνισμό και υπερβαίνει τα όρια της παρεμβάσεως του συγγενικού κράτους στην προστασία της εθνικής του μειονότητας που βρίσκεται στο έδαφος άλλου κράτους μέλους, πρέπει να γίνει παραπομπή στις σκέψεις που αναπτύχθηκαν ανωτέρω και κατά τις οποίες τα εν λόγω επιχειρήματα δεν επηρεάζουν την εκτίμηση περί συνδρομής της προϋποθέσεως καταχωρίσεως που προβλέπεται στο άρθρο 4, παράγραφος 2, στοιχείο β′, του κανονισμού 211/2011, η δε Ρουμανία δεν προέβαλε παράβαση του άρθρου 4, παράγραφος 2, στοιχείο δ′, του κανονισμού αυτού στο πλαίσιο του υπό κρίση λόγου ακυρώσεως.

72 Από τις ανωτέρω σκέψεις συνάγεται ότι εσφαλμένως προβάλλει η Ρουμανία ότι η Επιτροπή υπέπεσε σε πλάνη εκτιμήσεως και παρέβη το άρθρο 5, παράγραφος 2, ΣΛΕΕ και το άρθρο 4, παράγραφος 2, στοιχείο β′, του κανονισμού 211/2011 καθόσον κατέληξε στο συμπέρασμα, στο στάδιο της καταχωρίσεως της προτάσεως ΕΠΠ, και με την επιφύλαξη, ενδεχομένως, πληρέστερης εξετάσεως στο πλαίσιο της εφαρμογής του άρθρου 10 του κανονισμού 211/2011, ότι, από αντικειμενικής απόψεως, οι προτάσεις εκδόσεως νομικών πράξεων όπως αυτές που μνημονεύονται στο άρθρο 1, παράγραφος 2, της προσβαλλομένης αποφάσεως, εν γένει θεωρούμενες, «δεν βρίσκονται καταφανώς εκτός» του πλαισίου των αρμοδιοτήτων της Επιτροπής βάσει των οποίων η τελευταία δύναται να υποβάλει πρόταση για την έκδοση πράξεως για την εφαρμογή των Συνθηκών.

73 Συνεπώς, ο πρώτος λόγος ακυρώσεως πρέπει να απορριφθεί.

Επί του δευτέρου λόγου ακυρώσεως, ο οποίος αντλείται από παράβαση του άρθρου 296, δεύτερο εδάφιο, ΣΛΕΕ

74 Η Ρουμανία υποστηρίζει ότι η υποχρέωση αιτιολογήσεως που προβλέπεται στο άρθρο 296, δεύτερο εδάφιο, ΣΛΕΕ δεν ρυθμίζεται εξαντλητικώς στο άρθρο 4, παράγραφος 3, δεύτερο εδάφιο, του κανονισμού 211/2011. Η εν λόγω υποχρέωση αποτελεί, κατά τη Ρουμανία, ουσιώδη τύπο που αποσκοπεί στην προστασία των δικαιωμάτων της άμυνας ως προνομιούχου προσφεύγουσας και συμβάλλει στην επίτευξη του γενικότερου σκοπού ο οποίος συνίσταται στη διασφάλιση της δυνατότητας του δικαστή της Ένωσης να ασκήσει τον δέοντα έλεγχο νομιμότητας. Κατά τη Ρουμανία, η αιτιολογία πρέπει να είναι προσαρμοσμένη στη φύση της οικείας πράξεως και να προκύπτει από αυτήν κατά τρόπο σαφή και αναμφίλεκτο η συλλογιστική του οργάνου που εξέδωσε την πράξη. Εξάλλου, κατά τη νομολογία, το θεσμικό όργανο της Ένωσης θα πρέπει να αναπτύσσει τη συλλογιστική του κατά τρόπο ρητό οσάκις η απόφαση αφίσταται αισθητά από τις προγενέστερες αποφάσεις, όπως εν προκειμένω, όπου σημειώνεται ριζική μεταστροφή σε σχέση με την απόφαση C(2013) 5969 τελικό που μνημονεύθηκε στη σκέψη 2 ανωτέρω. Πέραν τούτου, η υποχρέωση αιτιολογήσεως είναι κατά μείζονα λόγο σημαντική σε περίπτωση καταχωρίσεως της προτάσεως ΕΠΠ, λαμβανομένου υπόψη ότι η προϋπόθεση του άρθρου 4, παράγραφος 2, στοιχείο β′, του κανονισμού 211/2011 αποσκοπεί στη διασφάλιση του σεβασμού της θεμελιώδους αρχής της κατ' απονομήν αρμοδιότητας. Τέλος, δεδομένου ότι η Επιτροπή διαθέτει ευρεία εξουσία εκτιμήσεως ως προς το εάν η πρόταση ΕΠΠ βρίσκεται καταφανώς εκτός του πλαισίου των αρμοδιοτήτων της βάσει των οποίων αυτή δύναται να υποβάλει πρόταση εκδόσεως νομικής πράξεως, η τήρηση της υποχρεώσεως αιτιολογήσεως έχει θεμελιώδη σημασία προκειμένου να εξακριβωθεί η έλλειψη πλάνης εκτιμήσεως και η συνδρομή των πραγματικών και νομικών στοιχείων από τα οποία εξαρτάται η άσκηση της εξουσίας εκτιμήσεως της Επιτροπής.

75 Πλην όμως, κατά τη Ρουμανία, η προσβαλλόμενη απόφαση μνημονεύει το αντικείμενο και τους σκοπούς της προτάσεως ΕΠΠ στις αιτιολογικές σκέψεις 2 και 3, χωρίς να εκθέτει τους λόγους για τους οποίους η Επιτροπή είναι αρμόδια να προτείνει την έκδοση πράξεων που άπτονται του εν λόγω αντικειμένου και οι οποίες επιδιώκουν τους προστατευτικούς σκοπούς που μνημονεύονται σε αυτές. Η Ρουμανία προβάλλει ότι η Επιτροπή αρκείται στο να απαριθμήσει, στην αιτιολογική σκέψη 4 της προσβαλλομένης αποφάσεως, τις εννέα προτάσεις εκδόσεως πράξεων που κάνει δεκτές προς καταχώριση. Κατά τη Ρουμανία, μολονότι η Επιτροπή αναφέρει, στις αιτιολογικές σκέψεις της προσβαλλομένης αποφάσεως, ότι μπορούν να γίνουν δεκτές προτάσεις εκδόσεως νομοθετικών πράξεων υποβαλλόμενες κατ' εφαρμογήν πολιτικών που εμπίπτουν στις αρμοδιότητες της Ένωσης και εκτιθέμενες κατά γενικό τρόπο στην αιτιολογική σκέψη 5 της προσβαλλομένης αποφάσεως, στο διατακτικό εντούτοις επιτρέπει τη συλλογή υπογραφών για προτάσεις εκδόσεως νομικών πράξεων που ναι μεν εμπίπτουν σε τομείς γενικής αρμοδιότητας της Επιτροπής, αλλά προωθούν τις εθνικές ή γλωσσικές μειονότητες και την πολιτιστική και γλωσσική πολυμορφία. Εξάλλου, η προσβαλλόμενη απόφαση δεν περιλαμβάνει, κατά τη Ρουμανία, καμία αναφορά στις αξίες και στους σκοπούς της Ένωσης που μνημονεύονται στα άρθρα 2 και 3 ΣΕΕ.

76 Επιπροσθέτως, η Ρουμανία προβάλλει ότι, μολονότι η Επιτροπή αναφέρει, στις αιτιολογικές σκέψεις 2 και 3 της προσβαλλομένης αποφάσεως, τους σκοπούς και τον τομέα αναφοράς της ΕΠΠ, ήτοι την προστασία των προσώπων που ανήκουν σε εθνικές μειονότητες και την πολιτιστική και τη γλωσσική πολυμορφία, το εν λόγω θεσμικό όργανο δεν παρέχει, ωστόσο, καμία διευκρίνιση από την οποία να προκύπτει ότι δεν έχει αρμοδιότητα στους τομείς αυτούς και, ειδικότερα, στον τομέα της προστασίας των προσώπων που ανήκουν σε εθνικές μειονότητες, όπως έπραξε, λόγου χάρη, αιτιολογώντας την απόρριψη των δύο άλλων προτάσεων ως απαράδεκτων. Λόγω της πρόδηλης ανεπάρκειας της εν λόγω αιτιολογίας, οι μεν ενδιαφερόμενοι δεν δύνανται να πληροφορηθούν τους λόγους καταχωρίσεως της προτάσεως ΕΠΠ και να αντιδράσουν αναλόγως, το δε Γενικό Δικαστήριο δεν είναι σε θέση να ασκήσει τον έλεγχό του όσον αφορά τη νομιμότητα της προσβαλλομένης αποφάσεως.

77 Επιπλέον, προβάλλεται ότι η προσβαλλόμενη απόφαση είναι διατυπωμένη κατά τρόπο γενικόλογο και στερεοτυπικό και δεν αναφέρει τους λόγους στους οποίους στήριξε η Επιτροπή το συμπέρασμα ότι είναι δυνατή η μερική καταχώριση προτάσεως ΕΠΠ, καίτοι με την απόφαση C(2013) 5969 τελικό είχε γίνει δεκτή η εκ διαμέτρου αντίθετη άποψη.

78 Η Επιτροπή, υποστηριζόμενη από την Ουγγαρία, αμφισβητεί την ορθότητα των επιχειρημάτων της Ρουμανίας.

79 Υπενθυμίζεται ότι η υποχρέωση αιτιολογήσεως των νομικών πράξεων που προβλέπεται στο άρθρο 296, δεύτερο εδάφιο, ΣΛΕΕ ισχύει για κάθε πράξη δυνάμενη να αποτελέσει αντικείμενο προσφυγής ακυρώσεως (απόφαση της 1ης Οκτωβρίου 2009, Επιτροπή κατά Συμβουλίου, C-370/07, EU:C:2009:590, σκέψη 42). Επομένως, παρά το γεγονός ότι το άρθρο 4, παράγραφος 3, δεύτερο εδάφιο, του κανονισμού 211/2011 δεν προβλέπει υποχρέωση της Επιτροπής να γνωστοποιεί στους διοργανωτές την αιτιολογία της αποφάσεώς της όταν αρνείται να καταχωρίσει την πρόταση ΕΠΠ, η προσβαλλόμενη απόφαση υπόκειται στην υποχρέωση αιτιολογήσεως, έστω και κατά το μέρος που εμπεριέχει την απόφαση της Επιτροπής να καταχωρίσει την πρόταση ΕΠΠ για τις εννέα από τις ένδεκα προτάσεις νομικών πράξεων που απαριθμούνται στο παράρτημά της.

80 Κατά πάγια νομολογία σχετική με το άρθρο 296 ΣΛΕΕ, η αιτιολογία πρέπει να είναι προσαρμοσμένη στη φύση της επίμαχης πράξεως και εξ αυτής πρέπει να συνάγεται κατά τρόπο σαφή και αναμφίλεκτο η συλλογιστική του θεσμικού οργάνου που εξέδωσε την πράξη, ώστε να παρέχεται η δυνατότητα στους μεν ενδιαφερομένους να λάβουν γνώση των λόγων για τους οποίους ελήφθη το μέτρο, στο δε αρμόδιο δικαιοδοτικό όργανο να ασκήσει τον εκ μέρους του έλεγχο (βλ. απόφαση της 12ης Σεπτεμβρίου 2017, Αναγνωστάκης κατά Επιτροπής, C-589/15 P, EU:C:2017:663, σκέψη 28 και εκεί μνημονευόμενη νομολογία).

81 Όπως προκύπτει επίσης από πάγια νομολογία, η απαίτηση περί αιτιολογήσεως πρέπει να εκτιμάται με γνώμονα τις περιστάσεις της υπό κρίση υποθέσεως. Η αιτιολογία δεν απαιτείται να διασαφηνίζει όλα τα ουσιώδη πραγματικά και νομικά στοιχεία, καθόσον το ζήτημα αν η αιτιολογία μιας πράξεως ανταποκρίνεται στις απαιτήσεις του άρθρου 296 ΣΛΕΕ πρέπει να εκτιμάται όχι μόνο βάσει του περιεχομένου της, αλλά και του πλαισίου στο οποίο αυτή εντάσσεται, καθώς και του συνόλου των κανόνων δικαίου που διέπουν το σχετικό θέμα (βλ. απόφαση της 12ης Σεπτεμβρίου 2017, Αναγνωστάκης κατά Επιτροπής, C-589/15 P, EU:C:2017:663, σκέψη 29 και εκεί μνημονευόμενη νομολογία).

82 Επιπροσθέτως, είναι αναγκαίο να γίνει διάκριση μεταξύ της υποχρεώσεως αιτιολογήσεως ως ουσιώδους τύπου και του ελέγχου του βασίμου της αιτιολογίας, ο οποίος εμπίπτει στον έλεγχο ουσιαστικής νομιμότητας της πράξεως και προϋποθέτει ότι ο δικαστής εξετάζει αν οι λόγοι στους οποίους στηρίζεται η πράξη ενέχουν ή όχι σφάλματα (πρβλ. απόφαση της 2ας Απριλίου 1998, Επιτροπή κατά Sytraval και Brink's France, C-367/95 P, EU:C:1998:154, σκέψεις 66 έως 68).

83 Η Ρουμανία προβάλλει ότι, κατά τη νομολογία (πρβλ. αποφάσεις της 21ης Νοεμβρίου 1991, Technische Universität München, C-269/90, EU:C:1991:438, σκέψη 14, και της 13ης Δεκεμβρίου 2007, Αγγελίδης κατά Κοινοβουλίου, T-113/05, EU:T:2007:386, σκέψη 61), η τήρηση της υποχρεώσεως αιτιολογήσεως έχει ακόμη πιο κομβική σημασία στις περιπτώσεις κατά τις οποίες τα θεσμικά όργανα της Ένωσης διαθέτουν ευρεία εξουσία εκτιμήσεως, όπως εν προκειμένω. Είναι σαφές ότι μόνον έτσι μπορεί ο δικαστής της Ένωσης να ελέγξει αν συντρέχουν τα πραγματικά και τα νομικά στοιχεία από τα οποία εξαρτάται η άσκηση της εξουσίας εκτιμήσεως.

84 Όμως, αντιθέτως προς όσα υποστηρίζει η Ρουμανία, η Επιτροπή δεν διαθέτει ευρεία εξουσία εκτιμήσεως όσον αφορά την καταχώριση προτάσεως ΕΠΠ, δεδομένου ότι το άρθρο 4, παράγραφος 2, του κανονισμού 211/2011 προβλέπει ότι το εν λόγω θεσμικό όργανο «καταχωρίζει» τέτοια πρόταση, εφόσον πληρούνται οι προϋποθέσεις του άρθρου 4, παράγραφος 2, στοιχεία α′ έως δ′, του κανονισμού αυτού, δηλαδή, ιδίως οσάκις η πρόταση ΕΠΠ δεν βρίσκεται καταφανώς εκτός του πλαισίου των

αρμοδιοτήτων της Επιτροπής βάσει των οποίων αυτή δύναται να υποβάλει πρόταση για την έκδοση νομικής πράξης της Ένωσης για την εφαρμογή των Συνθηκών. Αντιθέτως, αν, μετά το πέρας μιας πρώτης αναλύσεως, είναι πρόδηλον ότι η τελευταία αυτή προϋπόθεση δεν πληρούται, η Επιτροπή «απορρίπτει» την καταχώριση της προτάσεως ΕΠΠ, όπως προβλέπεται στο άρθρο 4, παράγραφος 3, πρώτο εδάφιο, του κανονισμού 211/2011.

85 Η Επιτροπή στερείται ευρείας εξουσίας εκτιμήσεως κατά μείζονα λόγο διότι έχει κριθεί ότι, σύμφωνα με τους επιδιωκόμενους από την ΕΠΠ σκοπούς, όπως αυτοί εκτίθενται στις αιτιολογικές σκέψεις 1 και 2 του κανονισμού 211/2011 και οι οποίοι συνίστανται, ιδίως, στην ενθάρρυνση της συμμετοχής των πολιτών και στο να καταστεί η Ένωση πιο προσιτή, η προϋπόθεση καταχωρίσεως που προβλέπεται στο άρθρο 4, παράγραφος 2, στοιχείο β′, του κανονισμού αυτού πρέπει να ερμηνεύεται και να εφαρμόζεται από την Επιτροπή, όταν της υποβάλλεται πρόταση ΕΠΠ, κατά τρόπο διασφαλίζοντα την ευχερή πρόσβαση στην ΕΠΠ (αποφάσεις της 12ης Σεπτεμβρίου 2017, Αναγνωστάκης κατά Επιτροπής, C-589/15 P, EU:C:2017:663, σκέψη 49, και της 7ης Μαρτίου 2019, Izsák και Dabis κατά Επιτροπής, C-420/16 P, EU:C:2019:177, σκέψεις 53 και 64).

86 Εν προκειμένω, διαπιστώνεται ότι στις αιτιολογικές σκέψεις της προσβαλλομένης αποφάσεως εκτίθενται τα στοιχεία που οδήγησαν στην έκδοσή της και ότι η Ρουμανία είχε τη δυνατότητα να εξετάσει τους λόγους στους οποίους βασιζόταν η προσβαλλόμενη απόφαση, όπως προκύπτει και από το σύνολο των επιχειρημάτων που προέβαλε προς στήριξη της υπό κρίση προσφυγής.

87 Επομένως, η Επιτροπή επισήμανε σαφώς, στην αιτιολογική σκέψη 6 της προσβαλλομένης αποφάσεως, ότι η πρόταση ΕΠΠ, καθόσον αποσκοπούσε σε προτάσεις της Επιτροπής για νομικές πράξεις της Ένωσης, όπως αυτές που μνημονεύονται στην αιτιολογική σκέψη 4, στοιχεία α′ έως ε′ και η′ έως ια′, της εν λόγω αποφάσεως, για την εφαρμογή των Συνθηκών, δεν βρισκόταν καταφανώς εκτός του πλαισίου των αρμοδιοτήτων της βάσει των οποίων μπορεί να υποβάλει πρόταση εκδόσεως νομικής πράξεως. Το εν λόγω συμπέρασμα απορρέει από την παράθεση, στην αιτιολογική σκέψη 5 της προσβαλλομένης αποφάσεως η οποία προαναφέρθηκε και στη σκέψη 8 ανωτέρω, των τομέων στους οποίους μπορούν να εκδοθούν νομικές πράξεις της Ένωσης με σκοπό την εφαρμογή των Συνθηκών.

88 Το γεγονός ότι, κατά το στάδιο της καταχωρίσεως της προτάσεως ΕΠΠ, η οποία συνεπάγεται μια πρώτη εκτίμηση από νομικής απόψεως και δεν προδικάζει την εκτίμηση στην οποία προβαίνει η Επιτροπή στο πλαίσιο της ανακοινώσεως την οποία εκδίδει, αναλόγως της περιπτώσεως, βάσει του άρθρου 10, παράγραφος 1, στοιχείο γ′, του κανονισμού 211/2011 (απόφαση της 23ης Απριλίου 2018, One of Us κ.λπ. κατά Επιτροπής, T-561/14, κατά της οποίας έχει ασκηθεί αίτηση αναιρέσεως, EU:T:2018:210, σκέψη 117), το εν λόγω θεσμικό όργανο περιορίζεται στο να εκθέσει κατά τρόπο γενικό, όπως ακριβώς έπραξε στην αιτιολογική σκέψη 5 της προσβαλλομένης αποφάσεως, τους τομείς στους οποίους μπορούν να εκδοθούν νομικές πράξεις της Ένωσης και οι οποίοι αντιστοιχούν στους τομείς στους οποίους η υποβολή προτάσεως για την έκδοση νομικών πράξεων ζητείται από τους διοργανωτές της ΕΠΠ, για να συναγάγει εκ των ανωτέρω ότι η πρόταση ΕΠΠ δεν βρίσκεται καταφανώς εκτός του πλαισίου των αρμοδιοτήτων της Επιτροπής, χωρίς να επισημαίνει ότι τα μέτρα τα οποία μνημονεύει η πρόταση ΕΠΠ αποσκοπούν στη βελτίωση της προστασίας των προσώπων που ανήκουν σε εθνικές και γλωσσικές μειονότητες και στην ενίσχυση της πολιτιστικής και γλωσσικής πολυμορφίας της Ένωσης, δεν μπορεί να θεωρηθεί ότι αντίκειται στην υποχρέωση αιτιολογήσεως.

89 Καθόσον η Ρουμανία προβάλλει, συναφώς, ότι η Επιτροπή παρέβη την υποχρέωση αιτιολογήσεως που υπέχει διότι προέβη σε μεταστροφή της απόψεως που είχε διατυπώσει στην απόφαση C(2013) 5969 η οποία μνημονεύεται στη σκέψη 2 ανωτέρω, χωρίς να επεξηγήσει τους λόγους αυτής της μεταστροφής, αφενός, επισημαίνεται ότι από την αιτιολογία της προσβαλλομένης αποφάσεως προκύπτει σαφώς ότι, αντιθέτως προς ό,τι ίσχυε στην περίπτωση της αποφάσεως C(2013) 5969, η Επιτροπή έλαβε υπόψη, προς τον σκοπό της μερικής καταχωρίσεως της προτάσεως ΕΠΠ, και κατ' εφαρμογήν της νομολογίας του Δικαστηρίου και του Γενικού Δικαστηρίου, τις συμπληρωματικές πληροφορίες που είχαν παράσχει οι διοργανωτές στον ίδιο βαθμό με τις υποχρεωτικές πληροφορίες, προκειμένου να εξακριβώσει αν επληρούτο η προϋπόθεση του άρθρου 4, παράγραφος 2, στοιχείο β′, του κανονισμού 211/2011.

Επιπλέον, η Επιτροπή είχε ήδη αφήσει να εννοηθεί στην απόφαση C(2013) 5969 ότι ορισμένες από τις προτάσεις εκδόσεως νομικών πράξεων που περιλαμβάνονταν στο παράρτημα της προτάσεως ΕΠΠ, ατομικώς εξεταζόμενες, ενέπιπταν ενδεχομένως στις αρμοδιότητές της, βάσει των οποίων η ίδια δύναται να υποβάλει πρόταση για την έκδοση νομικής πράξεως της Ένωσης για την εφαρμογή των Συνθηκών.

90 Αφετέρου, όσον αφορά την απόφαση της Επιτροπής να δεχθεί τη μερική καταχώριση της προτάσεως ΕΠΠ, της οποίας η Ρουμανία επίσης επικρίνει την έλλειψη αιτιολογίας στην προσβαλλόμενη απόφαση, η Επιτροπή προέβαλε ενώπιον του Γενικού Δικαστηρίου ότι η θέση της μεταβλήθηκε μετά την έκδοση της αποφάσεως C(2013) 5969, η οποία μνημονεύεται στη σκέψη 2 ανωτέρω, και ότι πλέον θεωρούσε ότι η καταχώριση αυτή μπορούσε πράγματι να ενθαρρύνει τη συμμετοχή των πολιτών στη δημοκρατική ζωή και να καταστήσει την Ένωση πιο προσιτή.

91 Συναφώς, διαπιστώνεται, αφενός, ότι η αιτιολογική σκέψη 10 της προσβαλλομένης αποφάσεως αναφέρει ότι η ΕΠΠ έχει ως αποτέλεσμα τη βελτίωση της δημοκρατικής λειτουργίας της Ένωσης, παρέχοντας σε κάθε πολίτη τη δυνατότητα συμμετοχής στη δημοκρατική ζωή της Ένωσης, και, αφετέρου, ότι, κατά την αιτιολογική σκέψη 11 της εν λόγω αποφάσεως, προς τον σκοπό αυτό, προκειμένου να ενθαρρυνθεί η συμμετοχή των πολιτών και να καταστεί η Ένωση πιο προσιτή, οι διαδικασίες και οι προϋποθέσεις που απαιτούνται για την ΕΠΠ πρέπει να είναι σαφείς, απλές, εύχρηστες και ανάλογες προς τον χαρακτήρα της ΕΠΠ, πριν η Επιτροπή καταλήξει, στην αιτιολογική σκέψη 12 της προσβαλλομένης αποφάσεως, ότι η πρόταση ΕΠΠ έπρεπε να καταχωρισθεί μερικώς.

92 Κατά συνέπεια, καίτοι η αιτιολογία την οποία επιτάσσει το άρθρο 296 ΣΛΕΕ δεν συνεπάγεται, κατ' αρχήν, την υποχρέωση του συντάκτη μιας αποφάσεως να εκθέτει τους λόγους που τον οδήγησαν να βασιστεί σε συγκεκριμένη ερμηνεία του σχετικού κανόνα δικαίου και μολονότι αρκεί το θεσμικό αυτό όργανο να εκθέτει τα πραγματικά περιστατικά και τις νομικές εκτιμήσεις που είναι ουσιώδους σημασίας για την οικονομία της αποφάσεως, πρέπει να γίνει δεκτό ότι η προσβαλλόμενη απόφαση εκθέτει, εν πάση περιπτώσει, επαρκώς κατά νόμον τους λόγους στους οποίους βασίζεται η μερική καταχώριση της προτάσεως ΕΠΠ.

93 Επιπλέον, καθόσον η Ρουμανία προσάπτει επίσης στην Επιτροπή ότι δεν αναφέρθηκε, με την προσβαλλόμενη απόφαση, στα άρθρα 2 και 3 ΣΕΕ, καθόσον, κατά το εν λόγω κράτος μέλος, οι διατάξεις αυτές δεν θεμελιώνουν αφεαυτών νομοθετική αρμοδιότητα της Ένωσης, αρκεί η διαπίστωση ότι η νομοθετική αρμοδιότητα της Ένωσης προκύπτει από το γενικό πλαίσιο της προσβαλλομένης αποφάσεως και, ειδικότερα, από την απόφαση C(2013) 5969, η οποία παρατίθεται στη σκέψη 2 ανωτέρω, σε προέκταση της οποίας εκδόθηκε η προσβαλλόμενη απόφαση, η οποία υπενθυμίζει εξάλλου, στην αιτιολογική της σκέψη 8, όσον αφορά τα μέτρα των οποίων δεν έγινε δεκτή η καταχώριση και τα οποία δεν αποτελούν αντικείμενο της υπό κρίση προσφυγής, ότι το άρθρο 3, παράγραφος 3, ΣΕΕ δεν αποτελεί αφ' εαυτού νομική βάση για την ανάληψη οποιασδήποτε δράσεως εκ μέρους των θεσμικών οργάνων.

94 Κατά συνέπεια, πρέπει να απορριφθεί ο τρίτος λόγος ακυρώσεως και, ως εκ τούτου, η προσφυγή στο σύνολό της.

Επί των δικαστικών εξόδων

95 Κατά το άρθρο 134, παράγραφος 1, του Κανονισμού Διαδικασίας του Γενικού Δικαστηρίου, ο ηττηθείς διάδικος καταδικάζεται στα δικαστικά έξοδα εφόσον υπάρχει σχετικό αίτημα. Δεδομένου ότι η Ρουμανία ηττήθηκε, φέρει τα δικαστικά της έξοδα, καθώς και τα δικαστικά έξοδα της Επιτροπής, σύμφωνα με το σχετικό αίτημα της τελευταίας, συμπεριλαμβανομένων των εξόδων της διαδικασίας ασφαλιστικών μέτρων.

96 Κατά το άρθρο 138, παράγραφος 1, του Κανονισμού Διαδικασίας, τα κράτη μέλη που παρενέβησαν στη δίκη φέρουν τα δικαστικά τους έξοδα. Ως εκ τούτου, η Ουγγαρία φέρει τα δικαστικά της έξοδα.

Για τους λόγους αυτούς,

ΤΟ ΓΕΝΙΚΟ ΔΙΚΑΣΤΗΡΙΟ (δεύτερο τμήμα)

αποφασίζει:

1) Απορρίπτει την προσφυγή.

2) Η Ρουμανία φέρει τα δικαστικά της έξοδα, καθώς και τα δικαστικά έξοδα της Ευρωπαϊκής Επιτροπής, συμπεριλαμβανομένων των εξόδων της διαδικασίας ασφαλιστικών μέτρων.

3) Η Ουγγαρία φέρει τα δικαστικά της έξοδα.

Prek Buttigieg Costeira

Δημοσιεύθηκε σε δημόσια συνεδρίαση στο Λουξεμβούργο στις 24 Σεπτεμβρίου 2019.

(υπογραφές)